

VERSLAG

OVER HET

Bestuur & den toestand der zaken

VAN DE

STAD TURNHOUT

door het Collegie van Burgemeester en Schepenen

aan den Gemeente-Vaad

in zijne zitting van 3 October 1898 voorgedragen.

TURNHOUT

BOEK- EN STEENDRUKKERIJ JOSEPH SPLICHAL

UITGEVER

MIJNE HEEREN,

In uitvoering van het artikel 70 der gemeentewet dragen wij UEd. het verslag voor over het bestuur en den toestand onzer stadszaken, over het dienstjaar 1897-1898.

TITEL I

Staat der Bevolking.

In 1897 is onze bevolking nog een weinig aangegroeid.

Immers van 19816 inwoners, die de stad telde op 31 December 1896, is zij geklommen in 1897 tot 20145, verdeeld in 9801 mannen en 10344 vrouwen.

Burgerlijke Stand.

GEBOORTEN, STERFGEVALLEN, HUWELIJKEN, ECHTSCHIEDINGEN, ERKENNING EN WETTIGING VAN KINDEREN.

Eenige opgaven, geput uit de jaarlijksche Statistiek over de beweging der bevolking en van den burgerlijken stand, zullen UEd. deswegens verder inlichten.

Volgens opgaaft zijn er gestorven in 1897 tengevolge van :

	MANNELIJKE	VROUWELIJKE
Aangeboren krachteloosheid	6	6
Mazelen	9	7
Typhuskoorts	1	6
Kroep	1	0
Kinkhoest	4	11
Kinderbedziekten	0	2
Bloedloop	1	0
Longtering	15	21
Andere slepende borstziekten	0	1
Luchtpijpontsteking, longontsteking, fleuris en acute ziekte der ademha- lingswerktuigen	37	38
Hartziekten	12	14
Darmontsteking, buikloop	32	29
Ongevallen, moord en zelfmoord	10	2
Andere ziekten	66	81
Onbekende oorzaken	4	1
	<u>198</u>	<u>219</u>

Overeenkomend getal 417

HUWELIJKEN.

Het getal huwelijken was 124.

OUDERDOM DER GEHUWDEN.

	MANNELIJKE	VROUWELIJKE
Beneden de 18 jaren	0	2
Van 18 tot beneden 21 jaren	16	29
» 21 » 25 »	50	47
» 25 » 30 »	31	19
» 30 » 35 »	12	14
» 35 » 50 »	10	12
» 50 ten minste	5	1
	<u>124</u>	<u>124</u>
Totaal	248	

ERKENDE EN GEWETTIGDE KINDEREN.

	MANNELIJK	VROUWELIJK
Erkend en gewettigd in de huwelijksakte	17	10
	<u>27</u>	

VERANDERING VAN WONING.

De personen die van 1 Januari tot en met 31 December 1897 onze stad of haren buitenkring kwamen bewonen, worden onderverdeeld als volgt :

Van andere gemeenten van het rijk	343	mannen,	281	vrouwen.
Van buiten 's lands :				
Uit Duitschland	1	»	0	»
Uit Holland	17	»	18	»
Uit Frankrijk	2	»	0	»
	<u>363</u>		<u>299</u>	
	662			

Zijn van hier vertrokken :

Naar andere gemeenten van het rijk :	319	mannen,	290	vrouwen.
» » koninkrijken en landen :				
» Holland	19	»	21	»
» Italië	0	»	1	»
» Frankrijk	25	»	19	»
» Noord-Amerika	1	»	0	»
Ambtshalve afschrijving	1	»	1	»
	<u>365</u>		<u>332</u>	
	697			

Zoodat er 2 mannen en 33 vrouwen meerder zijn vertrokken dan komen wonen.

REGISTERS DER BEVOLKING.

Bijaldien er op het laatst van het jaar 1897 vele uitwijkingen naar Holland en naar Frankrijk werden bestatigd, is, tengevolge der veeltallige inschrijvingen, het verschil merkelyk minder dan in 1896.

Het werk neemt ook toe naarmate den aangroei der bevolking.

INBURGERING.

Slechts drie verklaringen werden geboekt in uitvoering van artikel 9 van het Burgerlijk Wetboek, en ééne vierde overeenkomstig artikel 1 der wet van 16 Juli 1889.

Registers van den Burgerlijken Stand.

Ook in deze afdeeling neemt het werk steeds toe, zulks bij aangroei der bevolking, en bij toepassing der

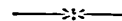
laatste wettelijke schikkingen tot het voltrekken van behoeftige huwelijken.

De Societeit St-Jan Francis Regis ontving dit jaar 116 extrakten tegen 76 in het vorig jaar.

Wij besluiten hieruit dat die Maatschappij zich al meer en meer beievert in haar edel streven.

TITEL II

GEMEENTE-BESTUUR.

Gemeente-Raad.

Er is eene vacatuur ontstaan bij ontslag van den heer J. Marynen die sedert 1874 onafgebroken in den Raad zetelde.

De Gemeente-Raad betreurde zijn aftreden en stemde bedankingen voor de diensten tijdens zijne lange bestuurlijke loopbaan aan de stad bewezen.

Hij behoorde tot de kleinste helft des Raads, vormende de 1^e reeks die aftreedt met 1 Januari 1900.

In 1897 hield de Gemeente-Raad elf zittingen.

College van Burgemeester en Schepenen.

Hieraan is geene verandering gekomen.

Personeel en inrichting der Bureelen.

Het personeel bleef hetzelfde.

Bij het bespreken der begrooting voor 1898, is er een algemeene maatregel vastgesteld nopens de verhooging van jaarwedden, waarbij de beambten naar gelang van hunnen diensttijd worden bevorderd.

Gemeente-ontvangst.

Zonder verandering.

Kiezerslijsten.

De algemeene kiezerslijsten, voorloopig gesloten op 31 Augustus, behelzen :

KIEZERS.	met 1 stem	met 2 stemmen	met 3 stemmen	met 4 stemmen
Voor den Senaat 3186	2377	430	379	
Voor de Provincie 3186	2377	430	379	
Voor de Kamer 3837	3002	445	390	
Voor de Gemeente 3027	2316	259	207	245

Gezwoornen.

De herziene lijst der gezwoornen bevat ditmaal 61 namen.

Kiezingen.

Geene.

Bestuurzaken, Stadsschritten, Archieven.

Zonder verandering.

Gemeentegoederen.

ROERENDE EN ONROERENDE.

Zonder verandering.

Aankoopingen, verkoopingen, mangelingen.

Geene.

Betwistbare zaken.

Geene.

Gemeentereglementen.

Sedert ons laatste verslag is een algemeen bouwreglement in beraming gesteld en voorloopig aangenomen.

Hetzelve is thans in onderzoek bij de bevoegde Overheid.

De Raad keurde goed een algemeen tarief-reglement van plaatsrechten in de overdekte boterhal, en stelde vast het lastenboek tot verpachting dier staangelden.

TITEL III
GEMEENTE-INKOMSTEN.

Ontleding der gemeente-rekening van 1897 en waar-
deering der begrooting van 1899.

GEWONE EN BUITENGEWONE
ONTVANGSTEN.

A. GEWONE.

Erfelijke inkomsten.

	Rekening.	Begrooting.
Huurprijzen van stads-eigendommen	6620.—	6620.—
Grasverpachtingen op het gemeentekerkhof	30.—	30.—
Verkoop van hout, strooisel en schadden	732.05	75.—

*Gemachtigde heffingen, schattingen
en belastingen.*

7 bijvoegelijke centiemen op de belastingen	5080.64	5000.—
7 opcentiemen voor 15 jaren	6089.54	6000.—
4 opcentiemen voor 10 jaren	3479.74	3400.—
5 opcentiemen voor 10 jaren	4349.70	4300.—
6 opcentiemen voor 52 jaren	4354.87	4300.—
15 opcentiemen voor 10 jaren	13049.13	13000.—
3 opcentiemen voor den dienst der wegenis	2609.82	2550.—
Schoolgelden in de lagere en aangenomene scholen	788.50	700.—
Schoolgelden in de gemeente-bewaarschool	69.50	100.—
Opbrengst der plaatsen in de vleeschhal	318.—	300.—
Belasting op paarden en ossen	4341.60	4300.—
Id. op rijtuigen op veeren of riemen	3000.—	3000.—
Kohier van prestatien tot onderhoud der buurt- wegenis	3337.18	3350.—

Belasting op het bebouwd kadastraal inkomen, lusthuizen en nijverheidsgebouwen 10 o/o	29901.50	30000.—
Bijkomende belasting id. id., 5 o/o	14950.75	15000.—
Belasting op draaiorgels, tenten, danszalen, enz.	2923.90	2500.—
Keurrechten op het slachtvleesch	2470.43	2400.—
Opbrengst van het ontsmettingstoestel	—.—	250.—

Andere gewone ontvangsten :

Aandeel in het gemeentefonds (wet 18 Juli 1860):	84681.22	82901.83
Id. id. id. (wet van 19 Augustus 1889)	18747.—	18747.—
Toelaag-Staat voor stads-teekenschool	2333.—	2333.—
Id. Provincie id.	1350.—	1350.—
Id. Provincie voor de stads-muziekschool	800.—	1300.—
Id. Staat id.	—.—	1300.—
Id. Staat voor lager onderwijs	21020.—	21000.—
Id. Provincie id.	2440.—	2400.—
Id. Staat voor den dienst der bewaarscholen	1425.—	1500.—
Id. Staat voor de huishoudingsklas bij stadsmeisjesschool 1/3	225.—	225.—
Id. Provincie voor de gemeentelijke huis- houdingsklas	225.—	168.75
Eerste dividend van den buurtspoorweg Ant- werpen-Hoogstraeten-Turnhout	6370.—	6370.—
Tweede dividend id. id.	1350.49	1350.—
Dividend van het vermeerderd kapitaal op zelfde lijn in 1898	—.—	1610.—
Id. id. id. in 1899	—.—	1610.—
Dividend buurtspoorweg Turnhout-Arendonck	3561.67	4445.—
Dividend id. Turnhout-Moll-Meerhout	2516.79	4488.—
Opbrengst der akten van den burgerstand	138.60	150.—
Id. der pissijnen en privaten	140.—	140.—
Militaire logementen, enz.	62.40	1000.—
Wedergeaaf door de boordeigenaars voor ambts- halve ruiming der rivieren en waterloopen	—.—	100.—
Verschillende ontvangsten, interesten der spaar- kas, enz.	499.37	600.—

b. BUITENGEWONE ONTVANGSTEN.

Goed slot der vorige rekening	41613.21	—.—
Overschot der vorige dienstjaren op de begrooting	—.—	35434.86
Vergunningen van grond voor begraafplaatsen op het gemeente-kerkhof,	2966.68	2000.—
3 opcentiemen gedurende 5 jaren tot betaling der intresten van uitgegevene kasbons	2609.82	2550.—
2 opcentiemen voor 3 jaren id. id.	1739.87	1700.—
Staangelden in de overdekte hal der Boter- markt	—.—	1440.—
Toelaag der Provincie bij de herinrichting der stadsmuziekschool in 1898	—.—	500.—
Id. Staat id. id. in 1898; 8 maanden	—.—	868.—
Toelaag van den Staat voor het kiemdoodend toestel voor het vleesch	—.—	1333.33
Id. der Provincie id. id.	—.—	1333.33
Bijdragen der omliggende gemeenten voor id.	—.—	950.—
Vergoeding door de aanpalende eigenaars bij vernietiging van het voetpad n ^o 236	—.—	120.—
Toelaag van den Staat voor de gezondheids- werken in de wijk Kruishuis 1/3	—.—	4309.48

GEWONE EN BUITENGEWONE UITGAVEN.

1. Kapittel. Huishoudelijk plaatselijk bestuur	20419.06	22389.—
2. » Publieke veiligheid en gezondheids- gesteltenis	39816.47	41869.20
3. » Gemeentewerken	12075.68	13500.—
4. » Handel en scheepvaart	—.—	—.—
5. » Kazerneering, logement en trans- porten	62.40	1000.—
6. » Openbare { Godshuizen 21870.20 welda- { Armen 39350.— digheid { Gem. fonds 5288.60 } 68008.80 { Onderhoud { der bedelaars 1500.— }		71768.60

7. Kapittel. Eeredienst	3850.—	4300.—
8. » Openbaar onderwijs	64848.02	66495.83
9. » Schoone kunsten	9737.13	13168.—
10. » Gevestigde schuld	24891.09	28677.40
11. » Regelingen	785.63	1000.—
12. » Herhalingen	749.93	1916.65
13. » Buitengewone uitgaven	11889.69	12140.00
14. » Verschillende uitgaven	3938.77	4475.—
15. » Nieuwe werken en bijzondere uit- gaven	428.68	20913.33
Totaal fr. 261501.35		303613.01

UITKOMST DER BEGROOTING VAN 1899.

Ontvangsten	fr. 314802.58
Uitgaven	fr. 303613.01
Overschot . fr. 11189.57	

Oude schulden.

Zonder verandering.

Leeningen.

Deswegens hebben wij niets merkwaardigs te ver-
melden.

Finantieele gesteldheid.

De rekening der stad over het dienstjaar 1897, geeft een overschot
van fr. 43810.62

Hiervan moet afgetrokken worden, als erin ver-
smolten en reeds verrekend ;

A.) Het batig slot der begrooting van 1897, ver-
rekend in de begrooting van 1898 . . . fr. 23309.56

Overgebracht fr. 23309.56 fr. 43810.62

B.) De optrek der rekening van 1897, beginnende met het goedslot der rekening van 1896, algemeene uitslag van alle vorige dienstjaren, 't zij fr. 41613.21
 Verminderd met het cijfer van den optrek der begrooting van 1897, als zuivere uitslag der vorige dienstjaren fr. 33831.61

't zij fr. 7781.60

Samen zijnde de optrek der begrooting van 1898 fr. 31091.16

Blijft aldus fr. 12719.46

Van dit goed slot blijft echter nog fr. 762.33 te herbrengen op de begrooting voor 1899 als niet gebruikt voor studiekosten van het ontwerp der stoepen en riolen.

Het wettelijk minimum van het gemeentefonds der afgeschafte octrooirechten, beloopt voor onze stad tot fr. 82901.83 c.

Zij gaven in 1897 eene meerdere opbrengst van 1779.39 fr.

In 1897 gaf één opcentiem op :

De grondlasten fr. 403.41
 Het personeel » 322.39
 Het patentrecht » 144.13

Comptabiliteit.

BEGROOTING VAN 1898.

Zij werd goedgekeurd zooals zij door den Gemeente-Raad is voorgedragen, te weten :

In ontvangsten fr. 330860.99
 In uitgaven » 308145.59
 In overschot » 22715.40

Rekening over 1897.

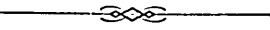
Zij bedraagt in :

Ontvangsten fr. 305311.97
 Uitgaven » 261501.35
 Overschot » 43810.62

Pensioenfonds der toegevoegden.

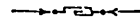
De slotrekening op 31 December 1897 was als volgt :

Ontvangsten fr. 2069.12
 Uitgaven » 929.37
 Overschot » 1139.75
 Het kapitaal bedraagt thans » 20365.69

TITEL IV.

LIEFDADIGE GESTICHTEN.

Bureel van Weldadigheid.

Bij overlijden van den heer Jos. Vues, Secretaris van het Bureel, heeft het Bestuur tot zijnen opvolger genoemd den heer Julius Crokaert, klerk ter stede.

Geneeskundige dienst.

Deze blijft onveranderd.

Roerende en onroerende goederen.

Deswegens hebben wij niets merkwaardigs te vermelden.

Giften en legaten.

Het Bureel van Weldadigheid werd bemachtigd tot aanvaarding eener gift van 3500 franks, bij mystiek testament gemaakt door Mej. Theresia Loyens, partikuliere ter stede, onder voorwaarde ten eeuwigen dage behoorlijk te doen onderhouden en schilderen, en zich met de noodige herstellingen te gelasten, van hare familiebegraafplaats op het gemeentekerkhof te Turnhout, met deszelfs gedenksteenen, aanhoorigheden, kleine kapel met bank.

Aankoppingen, verkooppingen, mangelingen.

Eene beraming van 15 Juni 1898 is goedgekeurd geworden, waarbij het Armbestuur gemachtigd werd uit de hand te verkoopen, mits aangeboden prijs, een gedeelte grond nabij de rivier « De Aa » groot 40 vierkante meters, en moetende dienen tot rechtmaking dier rivier.

Aflegging en aanlegging van kapitalen.

Geene.

Comptabiliteit.

REKENING 1897.

Zij sluit in :

Ontvangsten	fr. 68511.62
Uitgaven	» 60448.45
Overschot fr.	» 8063.17

Begrooting 1898.

Zij werd vastgesteld in :

Ontvangsten	fr. 58440.89
Uitgaven	» 57856.84
Overschot	» 584.05

In 1898 is het aandeel der stad Turnhout, tot vorming van het gemeenzaam fonds, op fr. 5541.12 gebracht.

Ook is er een bijvoeglijk aandeel verschuldigd van fr. 577.48.

Onderstanden, uitdeelingen.

In 1897 werd de officieele bedeeing hoofdzakelijk gedaan in :

Geld	fr. 10289.38
Brood	» 10946.58
Kleederen, lijnwaad, linnen, beddegoed	» 993.22
Geneesmiddelen	» 2687.21
Jaarwedden der genees-, heel- en vroedmeesters	» 3000.—
Mondkosten der bestedingen	» 15079.72
Huishuren	» 2599.50

In 1897 bedroeg de geheele toelaag der stad 39350 franks.

Betwistbare zaken.

Geene.

Godshuizen.

BESTUUR.

Hierin is geene verandering gekomen.

Roerende en onroerende goederen.

Het Bestuur werd gemachtigd tot aankoop, ten voordeele van Ste Elisabeth's Gasthuis, van vier parcellen land, wijk B, nummers 759^a, 760^a, 765 en 766, samen groot 1 hectare 34 aren 95 centiaren, van de erven J. Smolders-Goris en kinderen.

Deze aankoop bedroeg fr. 5255.61.

Giften en legaten.

Jufvrouw Maria Theresia Dorothea Loyens, overleden te Turnhout den 12 november 1897, beschikte bij haar testament, in voordeel van St. Petrus Godshuis, een perceel bouwland achter het Begijnhof gelegen, groot 69 aren 10 centiaren, met last van zes lezende missen 's jaars en mits in het gesticht te verzoeken dagelijks te bidden voor dezelfde intentiën als voor de missen bepaald.

St. Petrus Godshuis ontving ook nog bij testament van Jufvrouw Theresia Marcella Noten, een legaat van 200 franks in specie zonder eenigen last.

Aankoopingen, verkooping, mangelingen.

Het Bestuur der Godshuizen, namens St. Petrus Godshuis, heeft machtiging verkregen tot den aankoop van eenen eigendom, in de Korte Begijnestraat gelegen, en bijzonder geschikt voor de inrichting van een afzonderlijk gesticht voor weesjongens.

Het lag sinds jaren in de bedoelingen van de bestie-

rende Commissie in deze dringende noodwendigheid te voorzien, en daarbij woningen te bouwen voor oude behoeftige huwelijken.

Bij gebrek van middelen, richtte het Bestuur zich vol vertrouwen tot de milddadigheid der bevolking, en het zag zijne loffelijke pogingen met den besten uitslag bekroond.

De omhalingen, inschrijvingen, feesten en concerten brachten de ruime som op van 40.000.— franken.

In zitting des Gemeente-Raads van 10 Maart 1898, bracht de heer Gustaaf Van Pelt, Schepen der stad en tevens Voorzitter van het Bestuur der Godshuizen, in deszelfs naam eene openbare dankbetuiging aan de ingezetenen en de maatschappijen der stad, voor de milde bijdragen en de warme ondersteuning tot het verwezentlijken van dit dubbel doel.

Men bouwt thans elf woningen in de hovingen van St. Petrus Godshuis, in afwachting later bij mate van beschikbare gelden dit getal uit te breiden.

Er werd verkocht :

A. Namens Ste Elisabeth's Gasthuis :

Aan Al. Van Poppel-Goris van perceel Q, 480x, 6 a. 16 aan 300 fr. p. arc.	
» Jos. Nuyts	» P, 1436, 1 a. 78 » 150 » »
» Ferd. Dierckx	» id. 1 a. 98 » 150 » »
» Ch. Mahieu-Deramaix	» id. 1 a. 91 » 150 » »

B. Namens het Begijnhof :

Aan P. Willems van perceel O, 595A, 3 a.		aan 270 fr. p. arc.
» J. B. Jacobs	» B, 977E, 1 a. 25	» 225 » »
» Al. Van der Veken	» B, 1005C-1006, 11 a. 18	» 120 » »

Aan Jos. Facs-Keersmaekers	O, 410, 17 a. 75	aan 60fr. per arc
» Jos. Dierckx	» O, 430/2, 9 a. 10	» 300 » »
» A. Labro	» B, 1006A, 3 a. 32	» 300 » »
» J. Denys	» id. 3 a. 41	id.
» God. Loos	» id. 3 a. 32	id.

Aflegging en aanlegging van Kapitalen.

Het Bestuur der Godshuizen is gemachtigd geworden aan de stad Turnhout in leen te geven 36000 franks aan den intrest van 4 % 's jaars, voor de uitvoering van verschillende werken van openbaar nut, en aflosbaar met 1 Januari 1900.

Comptabiliteit.

De begrootingen voor 1898 zijn vastgesteld als volgt :

	Ontvangsten	Uitgaven	Overschot
Gasthuis	fr. 68235.29	fr. 68177.—	fr. 58.29
Begijnhof	» 35857.99	» 35838.49	» 19.50
Godshuis	» 49591.85	» 49589.83	» 2.02

De rekeningen over 1897 bedragen :

	Ontvangsten	Uitgaven	Overschot
Gasthuis	fr. 28694.90	fr. 24215.11	fr. 4479.79
Begijnhof	» 16709.45	» 15838.07	» 871.38
Godshuis	» 24592.85	» 23095.02	» 1497.83

Betwistbare zaken.

In den loop des jaars werd het Bestuur der Godshuizen, voor St-Elisabeth's Gasthuis, voor de Rechtbank gedaagd door den heer Aug. Nuyens-Donnez, namens de erven Augustinus Nuyens-Reypens, tot afstand van een gedeelte grond der

dreef, noordwaarts de Kasteelvest, en leidende van de Begijnestraat naar de Begijnedreef in de richting van St-Petrus Godshuis.

Beweerder werd in zijnen eisch afgewezen.

Het Staatsbestuur, Ministerie van Justitie, heeft zich tot de Rechtbank gewend om te geraken tot de gedwongene onteigening van een perceel grond nabij het Gasthuis gelegen, en bestemd tot opbouw van een celgevang in deze stad.

Begijnhof. — Fondatie en Infirmierij.

De Fondatie en de Infirmierij telden ieder 9 kostgangers.

St-Elisabeth's Gasthuis.

Thans zijn er 19 religieuzen in het gesticht.

In 1898 is de prijs van den onderhoudsdag op 1.84 fr. vastgesteld.

Men onderhield ten laste van :

Turnhout	239 personen.
Andere gemeenten.	9 »
Staat	1 »
Voor hunne penningen	26 »

St-Petrus Godshuis.

Er waren 123 bestedingen in het gesticht opgenomen, waarvan de last aan 10 liefdezusters bleef opgedragen.

Hiervoor betaalde de stad 8070.20 fr.

Zinneloozen, blinden en doofstommen.

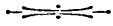
Zie ons verslag over 1894.

Bedelaarswerkhuisen.

In het toevluchtshuis te Wortel betaalde men 285.16 fr. voor een gemiddeld getal van 5 personen, terwijl de stad aan de landbouwkolonie te Merxplas eene som betaalde van 1515.64 fr.

Weldadigheidsscholen.

In de gestichten van Namen, Gent en Moll betaalde men voor drie personen 601.80 fr.

TITEL V

Eredienst.

Geestelijkheid.

De eerwerde heer Leonard Van Roey, onderpastoor in St. Pieter, werd tot Pastoor-Deken te Zout-Leeuw benoemd.

Hij werd alhier vervangen door den eerwerden heer Jan Aloïs Van Gysel.

REKENINGEN. — 1897.

a. St. PETRUSKERK.

Deze is goedgekeurd in :

Ontvangsten	fr. 16767.28
Uitgaven	» 17169.12
Te kort	fr. 401.84

b. O.-L.-VROUW TE SEVERDONCK.

Deze behield in :

Ontvangsten	fr. 718.81
Uitgaven	» 711.65
Overschot	fr. 7.16

c. H. HART VAN JESUS.

Zij werd vastgesteld in :

Ontvangsten	fr. 2469.13
Uitgaven	» 1741.53
Overschot	fr. 727.60

BEGROOTINGEN. — 1898.

a. St PETRUSKERK.

Zij houdt in :

Ontvangsten	fr. 17611.95
Uitgaven	» 17593.17
Overschot	fr. 18.79

b. O.-L.-VROUW TE SEVERDONCK.

Zij bedraagt in :

Ontvangsten	fr. 705.64
Uitgaven	» 699.65
Overschot	fr. 5.99

c. H. HART VAN JESUS.

Zij bevat in :

Ontvangsten	fr. 4148.48
Uitgaven	» 3776.80
Overschot	fr. 371.68

Roerende en onroerende goederen.

Zonder verandering.

Giften en legaten.

Het kerkfabriek van den H. Petrus ontving eene gift onder levenden van 1000 franks van defamilie Van Genechten, in nagedachtenis van Dame Van Genechten-Van der Heyden, op voorwaarde jaarlijks op of omtrent haren sterfdag een gezongen jaargetijde te celebreren.

Het kerkfabriek van O.-L.-Vrouw te Severdonck werd bemachtigd tot aanvaarden van den afleg eener rent van 250 franks door Mejufvrouw Maria Bavelaar, partikuliere.

Kapitalen.

Zij bleven dezelfde.

TITEL VI

OPENBAAR ONDERWIJS.

College van Humaniteiten.

St. Jozef's Collegie, in het binnen en buitenland gunstig gewaardeerd om zijne grondige studiën en deugdelijke opvoeding, telde in het afgelopen jaar ongeveer 600 leerlingen, verdeeld in 300 kostgangers, 200 externen en 70 apostolieken.

Staatsmiddelbare school.

De bevolking dier school nam toe.

Gedurende het afgelopen schooljaar werden 230 leerlingen voor de verschillende klassen ingeschreven.

De E. H. Raeymaekers Ern., leeraar van godsdienst, gaf zijn ontslag om gezondheidsredenen. en verkreeg zijn pensioen.

Tot zijn opvolger is de E. H. Van Mechelen J. H., onderpastoor, benoemd.

Een tijdelijke leergang van landbouwkunde voor de leerlingen der twee hoogste klassen, is aan de school toegevoegd.

De heer P. Haeck, regent, werd met deze lessen gelast.

In de algemeene prijskampen behaalde de school in het letterkundig gedeelte drie benoemingen, waarvan eene 2^e en eene 3^e eervolle melding.

Voor het wetenschappelijk gedeelte verwierf zij insgelijks twee benoemingen.

Gemeentelijk lager onderwijs.

In het personeel kwam geene verandering.

Bij ziekte van den hoofdonderwijzer, den heer Edm. Tyriard, werd de heer J. Moreels gelast met het Bestuur der school, terwijl de heer J. Bruynseels van Zoerle-Parwys, tijdelijk het ambt van hulponderwijzer waarnam.

Stads jongensschool telde dit jaar 73 kostelooze leerlingen en 1 mits betaling.

In de gemeente meisjesschool waren 245 kostelooze inschrijvingen en 16 mits betaling; bovendien genoten er 13 leerlingen het kosteloos onderwijs bij gunst.

De bewaarafdeeling ontving 209 leerlingen kosteloos, en 5 mits betaling.

Het getal schoolkinderen der huishoudkundige klas bleef op 30 bepaald.

De verslagen, door het schoolopzicht door het jaar ingezonden, zijn doorgaans zeer voldoende, zoo voor het gemeentelijk als voor het aangenomen onderwijs.

Onderstanden voor het lager onderwijs.

In 1897 ontving de stad eene toelaag van 21020.— franks van den Staat, terwijl de Provincie tusschenkwam met 2440.— fr.

De bijdrage van den Staat voor den dienst der bewaarscholen beliep tot 1425.— fr.

Het bedrag der schoolgelden beliep 788.50 fr. en voor de bewaarafdeeling slechts 69.50 fr.

Aangenomen lager onderwijs.

De Stad betaalde in 1897 voor toelagen :

Aan de lagere jongensschool . . . fr. 24358.34

Aan de lagere meisjesschool . . . » 14571.—

Aan de gemengde school te Severdonck » 2782.38

De aangenomene lagere jongensschool, onder be-

stuur van den heer Ad. Fr. Jacobs, telde 893 leerlingen, met recht tot het kosteloos onderwijs toegelaten, 21 bij gunst en 28 mits betaling van schoolgeld.

De school gaf dit jaar wederom 33 mededingers voor den algemeenen prijskamp voor Godsdienst; zij behaalden allen eene bekrooning, waartusschen 4 eere-diplomas, 14 diplomas, 14 eervolle meldingen en 1 melding.

In de aangenomene meisjesschool ontvingen 541 kinderen het kosteloos onderwijs; waarbij nog 23 bij gunst en 39 mits betaling.

De huishoudklas blijft hare faam waardig.

Het aangenomen onderwijs, met zijne ieverige bestuurders en verkleefd personeel, geniet het volle vertrouwen der ouders en verdient allen lof.

De aangenomene gemengde school te Severdonck telde 91 kostelooze leerlingen.

De ondersteunde bewaarschool der Herenthalsstraat ontvangt bij voortduring 400 kinderen, terwijl de school der nonnen van het H. Graf nog steeds rond de 600 leerlingen telt.

Bijzondere kostschool.

Het pensionaat van het H. Graf telde nogmaals vijf en veertig kostgangsters.

Nijverheid-, ambacht- en normaalscholen.

Deze bestaan ter stede niet.

TITEL VII

Schoone Kunsten, Wetenschappen en Letteren.

Teekenschool.

De laatste prijskampen gaven het doorslaande bewijs dat de school voortdurend de baan des vooruitgangs blijft bewandelen.

Overeenkomstig de wenken der jury voor de beoordeeling der prijskampen, schonk het Staatsbestuur zes ceremetalen voor de klassen van het Antiek en der Boetseering.

Voor de winterleergangen 1897-1898 werden 192 leerlingen ingeschreven, terwijl er 79 inschrijvingen voor den zomerkursus werden genomen.

Daar de heer Jos. Marynen, professor der solieden, zijn ontslag had genomen, is tot zijnen opvolger, na voorafgaandelijk examen, de heer Jan Robbens, teekenaar ter stede, aangesteld.

Muziekschool.

Dit jaar werden er vier concerten gegeven, waarvan de programma's, zoo afwisselend mogelijk, menige schoone stukken telden, doorzaaid met ware moeielijkheden. Het valt niet te miskennen, de school is op den weg van vooruitgang.

Zij telde in het afgelopen jaar 200 leerlingen. Het lag sedert lang in de bedoelingen der Com-

missie van de school en der leden des Gemeenteraads, het muzikaal onderricht uit te breiden naar den geest van het Staatsprogramma, om aldus te kunnen genieten van de toelage van het Rijk.

Na grondig onderzoek, is er tot de herinrichting besloten, en sedert 1 Mei laatst aangevangen met de nieuwe leergangen voor meisjes, gemengde kooren, klavier, contrebass, enz. Werden benoemd in het personeel Mej. Louise Hehemann, J. Van den Broeck, Em. Verrees, bestuurder voor het klavier.

De toelage der Provincie is uit dien hoofde van 800 op 1300 fr. gebracht, terwijl wij ook van den Staat eene zelfde toelaag verzochten.

De school telde 10 leerlingen voor viool, 3 voor vioolcel en contrebass, 3 voor fluit, 2 voor obo, 8 voor klarinet, 2 voor saxophone en 9 voor de verschillende koperinstrumenten.

Letterkundige genootschappen.

Sedert ons laatste verslag is er alhier eene nieuwe maatschappij gesticht onder den naam van « Het Kunstverbond. »

Zij heeft voor doel hare leden, beoefenaars van schoone en nijverheidskunsten, door nauwe vriendschap te verbinden en door alle mogelijke middelen aan te moedigen en te ondersteunen, aldus den kunstmaak der leden, zoo breed mogelijk te ontwikkelen.

Om dit edel doel te bereiken, gaf zij reeds in 1898 twee tentoonstellingen, waarvan eene met geldelijke ondersteuning der stad tijdens de feesten van den Boerenkrijg, met de Gemeentekermis gevierd.

Oudheden.

Deswegens hebben wij niets bijzonders te vermelden.

Muziekgezelschappen.

Al de muziekgezelschappen der Stad hebben bereidwillig het hunne willen bijdragen tot welgelukken der feesten van den Boerenkrijg, door het geven van openbare concerten op Stadskiosken, en deelnemen aan het groot internationaal festival.

Wij drukken er hier onzen welgemeenen dank over uit.

De koninklijke muziekmaatschappij « Orpheus » vierde dit jaar het vijf en twintig-jarig bestaan harer Harmonie, en gaf te dier gelegenheid bijzondere feesten.

TITEL VIII

GEZONDHEIDSDIENST

Openbare gezondheid.

Wij mogen ons verheugen in den algemeenen gezondheidstoestand onzer stad, die zeer bevredigend is. Onze bevolking bleef vrij van besmetting.

Door het jaar zijn enkele gevallen van kroep waargenomen, terwijl in de twee laatste maanden eenige overlijdens aan darmontsteking tusschen de kleine kinderen voorkwamen.

Overigens is het getal sterfgevallen zeer klein.

Om den algemeenen gezondheidstoestand zooveel mogelijk te bevorderen, heeft de Raad een algemeen bouw- en gezondheidsreglement besproken, dat thans aan de goedkeuring der bevoegde overheid is onderworpen.

Koepokineningen.

Overeenkomstig de regelingsorde is dit jaar de heer doktor Rommens, Fel. Corn., met den dienst der pokzetting gelast geworden.

De twee openbare zittijden werden regelmatig in April en September gehouden, tijdens dewelke de pokstof bij 157 ineningen werd toegediend.

Reinigheidsdienst.

Het krediet voor dezen dienst is in de begrooting voor 1898 verdubbeld, en derhalve gebracht op 1200 franks.

Zulks heeft toegelaten dien dienst uit te breiden, daar de noodzakelijkheid ervan was bewezen.

Bij de openbare verpachting bleef de heer J. Smolders, vrachter, als aannemer belast.

Begravenissen.

Tot heden is hierin geene verandering gekomen.

Rampen en ongelukken.

Onze stad bleef bevrijd van meldenswaardige rampen en ongelukken.

Brandspuitdienst.

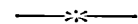
Het personeel van ons vrijwillig pompierskorps blijft zijne goede faam waardig. Bij de brandrampen die alhier plaats grepen, kweet het zich voorbeeldig van zijne lastige taak.

Het materieel wordt ook met alle zorg onderhouden.

TITEL IX

Justitie, openbare veiligheid, gevangenis.

Politie.

De agent Joseph Reniers werd tot de tweede klas bevorderd.

De jaarwedde van den heer Fr. Stockeyr, klerk op het politiebureel, is tijdens het bespreken der begrooting voor 1898, geregeld.

Misdaden, overtredingen, aanhoudingen.

Van 1 Sept. 1897 tot 1 Sept. 1898 zijn er 467 processen-verbaal opgemaakt, verdeeld in 277 voor boetstraffelijke feiten en 190 voor bestuurlijken aard, te weten :

Aanslag tegen de eerbaarheid	1
Eerrooverij	1
Misbruik van vertrouwen	0
Aftruggelarij	0
Dieverij van hout en strooisel	19
Dieverij van verschillende voorwerpen en hofvruchten	21
Vernieling van veldvruchten	4
Vernieling van afsluiting	15
Desertie	2
Huisdieverij met of zonder braak	35
Doodsbedreigingen	0
Aanrandingen	3
Mishandelingen, beledigingen en smaadwoorden	67
Opstand, bedreigingen, smaad aan de politie	15

Ongemuilbande honden	3
Naakt zwemmen	0
Dronkenschap	42
Herbergen	1
Straatschennis en ruststoornis	9
Andere overtredingen aan Gemeente- en Provinciale reglementen	32
Bedelarij en landlooperij	4
Banbreuk	3
	<hr/>
Totaal	277
Huiszoekingen	9
Onderzoek en opzoekingen	79
Bevel van aanhouding	61
Ongelukken	3
Brandrampen	5
Zelfmoord	1
Moord	1
Drenkeling	3
Moed en zelfopoffering	1
Zinneloosheid	3
De commodo en incommodo	24
	<hr/>
Totaal	190

Ordonnantien en reglementen.

Het nieuw bouwreglement is nog altijd in onderzoek, doch wij hopen dat er eerstdaags eene bepaalde goedkeuring zal verkregen worden.

In vooruitzicht der benutting van de nieuwe overdekte boterhal, is het reglement-tarief der plaatsrechten gestemd en goedgekeurd.

De Raad heeft ook besloten tot de verpachting van het staangeld, en heeft tot dit einde een lastkohier goedgekeurd.

Gevangenis.

Bij ministerieel besluit van 24 oogst 1897 werd de wederzijdsche vervanging bevolen der bewakers van 2e klas Demolière alhier, en Dekesel, van het gevang van Antwerpen.

Bij koninklijk besluit van 10 September 1897 werd de heer Rochette L., bestuurder, naar Mechelen geroepen.

De heer Barbier A., klerk 1e klas in het centraal tuchthuis te Gent, volgde hem op.

Bevolking op 1 Januari 1897	36
Inkomsten	867
Uitgangen	866
Bevolking op 31 december 1897	37
Opsluitingsdagen	10937
Verplegingen ter infirmerij	2
Onderhoudsdagen id.	81
Sterfgevallen	0
Gevallen van krankzinnigheid	2

Paspoorten.

Het bureel der bevolking leverde 7 carnets van eenzelvigheid aan personen, die eene reis in het buitenland ondernamen.

Werkmansboekjes.

Op zelfde bureel zijn 67 werkboekjes en 180 livretten voor minderjarigen gevraagd.

Aanplakkingen, openbare roepers.

Zonder verandering.

Loterijen.

De maatschappij « De Kempenvrienden », verkreeg toelating tot het geven eener loterij-tombola tot ondersteuning van het werk der Godshuizen.

De maatschappij « Het Kunstverbond » opende eene loterij van kunststukken, in hare tentoonstellingen aangekocht, tot aanmoediging der schoone- en nijverheidskunsten.

Zoo insgelijks het Kruidkundig genootschap « Dodonæa » tijdens zijne tentoonstelling van bloemen en sieraadplanten.

TITEL X

MILITIE.

Het inschrijvingsregister der lotelingen voor 1898 behelsde 161 namen.

Ons aandeel in het te vormen contingent bedroeg 35 manschappen.

Militieraad.

Buiten de 161 lotelingen, verschenen nog 53 uitgestelden van vorige jaren niet 5 ontslagenen voor den

militieraad. Van de vrijgestelden van vorige jaren zijn 4 mannen geschikt bevonden tot den dienst ; aldus bleven er door de loopende klas 31 te leveren.

Die toestand, gepaard bij de geschiktheid der militianen, was zeer gunstig voor de lotelingen.

Het laagste nummer 54 zijnde, was het hoogste dienstplichtig slechts 113, terwijl het hoogste nummer der klas 214 was.

Vijf vrijstellingen werden verleend voor dienst eens broeders, drij voor onderstand van moeder-weduwe, eene als eenig kind onbemiddeld.

Vier jongelingen deden zich vervangen door het Departement van oorlog, en het contingent telde één vrijwilliger.

Verdeeling van het contingent.

De ingelijfde manschappen werden aangeduid tot de volgende korpsen :

3 ^e Linierregiment	2
5 ^e »	1
6 ^e »	3
7 ^e »	1
8 ^e »	4
10 ^e »	4
11 ^e »	2
12 ^e »	2
1 ^e Jagers te voet	1
2 ^e »	1
3 ^e »	1
3 ^e Artillerie	1
6 ^e »	2
3 ^e Lanciers	2

1 ^e Gidsen	I
2 ^e Gidsen	I
Grenadiers	I
Vervangen door het departement van oorlog	4
Vrijwilligers	I
	35

Geleerdheid der lotelingen.

Volgens verklaring der lotelingen, bij de inschrijving gedaan, wordt de graad hunner geleerdheid vastgesteld als volgt :

Lezen, schrijven en rekenen	130
Ongeleerden	31
	161

Burgerwacht.

Bij uitvoering der wet van 9 September 1897, is er een Koninklijk besluit verschenen op 7 December 1897, waarbij de eerste ban der burgerwacht alhier tot den werkdadigen dienst wordt geroepen.

De heer Alb. de Vig de Cumptich, nijveraar, oud-officier, is bij Koninklijk besluit van 29 Januari 1898 tot hoofd der werkzame Burgerwacht genoemd met den titel van Majoor.

TITEL XI

Openbare Belastingen. — Jaar 1898.

Kadaster.

De heer Jos. Opdebeeck, controleur, is gemachtigd geworden zijne rechten op pensioen te doen gelden.

Hij wordt tijdelijk vervangen door den heer Christophe J. B., klerk van 2^e klas bij het bestuur te Antwerpen.

Rechtstreeksche Belastingen.

GRONDBELASTING.

Er waren 1050 artikelen.

Zij bracht op :

In principaal voor den Staat	fr. 41571.32
In opcentiemen voor de provincie 11	» 4572.83
» voor de gemeente 52	» 21617.03

Algemeen totaal fr. 67761.18

Het belastbaar inkomen, tot grondslag dezer belasting dienende, bedroeg fr. 593878.92.

PERSONEELE BELASTING.

Men telde 963 belastingschuldigen.

Het lastkohier bevat in :

Hoofdsom ten profijte des Staats	fr. 31758.46
Opcentiemen voor den Staat 15	» 4762.19
Opcentiemen voor den Staat, 20 op het principaal der huurwaarde	» 1799.92
Opcentiemen voor de Provincie 16	» 5081.37
» voor de Gemeente 52	» 16514.44
Boeten, opnemingen en schattingen	» 29.16
Algemeen totaal fr. 59944.84	

ONTLEDING.

Huurwaarde fr. 179922.—
Deuren en vensters : 1250 aan 1 frank. 9707 » 1.10 frank.
Mobiliair : fr. 435251.—
Dienstboden : 94 aan 8 frank.
142 » 10 »
76 » 20 »
30 » 25 »
0 » 30 »
7 » 10 »
349
Paarden : 12 aan 10 frank.
49 » 20 »
13 » 50 »
2 » 60 »
1 » 100 »

PATENTEN.

Er waren 1029 patentplichtigen.

Hoofdsom voor den Staat	fr. 11924.51
Opcentiemen voor den Staat 20	» 2384.49
» voor de Provincie 4	» 477.03
» voor de Gemeente 39	» 4651.05
Algemeen totaal fr. 19437.08	

Er zijn dit jaar ten bureele van den Rijksontvanger een-en-zestig aangiften gedaan door tappers of herbergiers, die een debiet openden mits betaling van 100 frank vergunningsrecht.

PROVINCIALE BELASTINGEN.

Sterke Dranken.

276 herbergiers (1) werden aangeslagen à rato van 19.50 fr., 8 slijters aan 26 franks, 't is te zeggen die ook ten huize in 't klein verkoopen en 1 aan 39 fr. Het bedrag van den rol is fr. 5614.36.—

Tabak en Sigaren.

Er zijn 110 debieten aan 6 fr. en 25 aan 24 fr. (2) waarvan het gezamentlijk bedrag tot fr. 1236 behoort.

Honden.

301 aan 2 fr., 294 gewone aan 6 fr., 39 honden aan 20 fr.
De rol bedroeg fr. 3146 in totaal.

Trapwielen.

In den 1ⁿ semester zijn er 333 aangegeven, die aan 10 fr. ieder, 3330 fr. betaalden.

(1) Er zijn er 3 bij voor 9 maanden aan 14.62 fr.

(2) Tusschen hen zijn er 4 voor 9 maanden aan 18 fr..

De belasting op de machiënen (beweëgkrachten) aan 2 fr. het paardenkracht, geeft 737,5 paardenkrachten met eene opbrengst van 1475 fr.

De prachtpaarden, ten getalle van 13, à 20 fr., brachten 260 frank op.

Accijsrechten.

Voor bieren en azijnen in 1897	fr. 34593.41
Voor bieren en azijnen in 1896	» 34551.38
	<hr/>
Verschil in meer	fr. 42.03

De suppletieve rol van den eersten trimester 1898 houdt in personeel fr. 2637.56 verdeeld in 62 artikelen, en in patent fr. 2793.15 verdeeld in 197 artikelen.

Degene van den tweeden trimester van dit jaar behelst 8 artikelen op het personeel met fr. 316,59 en 51 op het patentrecht met 297,12 franken.

STEDELIJKE BELASTINGEN. — JAAR 1898.

15 o/o op het belastbaar inkomen der bewoonde huizen, luthuizen en nijverheidsgebouwen (1320 artikelen)	fr. 45555.60
Op paarden (292) en ossen (14)	» 4305.60
Op rijtuigen (73)	» 3030.—
	<hr/>
Samen	fr. 52891.20

Het Kohier voor het onderhouden en verbeteren der buurtwegen in 1898 bedraagt fr. 3372.60. Er waren 1330 artikelen.

TITEL XII

Openbare Werken.

Personeel.

Zonder verandering.

Groote wegen en straten.

Het Bestuur van Bruggen en Wegen heeft merkelijke verbeteringswerken uitgevoerd in de Herenthalsstraat, op den Gierleschen steenweg en op de Castelein.

Verschillige vakken zijn daarbij heropgenomen op de Staatsbanen naar Antwerpen en Hoogstraeten.

Velowegen werden aangelegd naar Antwerpen, Baarle en Arendonck (hollandsche grens), terwijl een andere in de richting van Diest in onderzoek is.

Ook langsheen de provinciale baan op Moll wordt thans door de zorgen der Provincie eene nieuwe velobaan aangelegd.

Openbare Verlichting. — Gas.

Wij hebben ons onlangs tot de algemeene Gascompagnie gericht om eene vermindering te verkrijgen op het tarief van verbruik per kubieken

meter, zoowel voor de stad als voor de bevolking.

De zaak is thans in onderzoek bij de concessiehoudende Maatschappij.

Wij ontleenen aan de stadsrekening over 1897 eenige cijfers, die over het gasverbruik door de stad den volgenden uitslag geven.

Maanden	Duur van verlichting der straten in uren	Onkosten in franks	Stadhuis en nachtwacht in kub.m.	Onkosten in franks
Januari	60637	1212.74	213	42.60
Februari	47800	956	189	37.80
Maart	43875	877.50	172	34.40
April	34675	693.50	123	24.60
Mei	28302	566.04	117	23.40
Juni	20593	411.86	101	20.20
Juli	22419	448.38	110	22.—
Augustus	33851	677.02	105	21.—
September	40154	803.08	102	20.40
October	50466	1009.32	153	30.60
November	56905.40	1138.11	227	45.40
December	64848.40	1296.97	220	44
Totalen	504525.80	10090.52	1832	366.40

Markten.

De overdekte boterhal, in aanbesteding gesteld, is voor 22425 franks aangenomen door den heer Aug. Clymans, constructeur ter stede.

Na de verlegging der omgevende steenwegen, heeft de aannemer met den opstel aangevangen; wij betreuren echter dat de werken niet met den

verlangden spoed zijn voltooid, tot dusverre dat de overkapping zich laat wachten.

Wij hebben tijdelijk de maandelijksche markt voor jonge varkens, die tijdens de veemarkt wordt gehouden, naar den zoogenaamden Vijfhoek verplaatst.

Ingezien den uitmuntenden staat van gezondheid van onzen veestapel, werd het verplichtend kalkbad op de maandelijksche veemarkt afgeschaft.

De woensdagsche markt voor zoete boter neemt nog immer in belangrijkheid toe.

In het eerste half jaar 1898 werd er 112134 pond te koop gesteld tegen 66562 op hetzelfde tijdstip in het vorig jaar.

De prijs der gewone boter per pond was in den eersten trimester van 1.13 tot 1.21, terwijl de machienboter van 1.21 fr. tot 1.29 gaf.

In den tweeden trimester daalde de prijs wederzijds van 0.94 fr. tot 1.07 en van 1.02 tot 1.12.

Vleeschhal.

Voor 1898 zijn de banken verpacht mits eene huur van 325 franks.

Keurmeestersdienst.

De heer Hub. Huynen, expert-veearts voor de onregelmatige gevallen, en de heeren Ant. Levrie en Adr. Vissers, vleeschexperten, blijven voortdurend met dezen dienst gelast.

Het tarief-reglement der keurtaksen op het geslacht vleesch is, naar verlangen van het Hooger Bestuur, herzien en aan deszelfs goedkeuring onderworpen.

Met toelaag van Staat en Provincie heeft de stad besloten tot het plaatsn van een kiemdoodend toestel van het vleesch der dieren door pokziekte aangeast.

Meest al de omliggende gemeenten hebben met ons begrepen dat dit toestel uitsluitend moet dienen tot voordeel van den landbouw, en zij hebben het diensvolgens ten plicht gerekend het deel der stad mede te bekostigen.

De ontsmettingsoven, geleverd door het huis Jules Wodon te Namen kost 4,000 franks, en is geplaatst in een der gebouwen van St.-Petrus Godshuis.

Slechts sedert de maand Augustus regelmatig in werking, zijn er tot heden twaalf ontsmettingen bewerkt, die ieder eene gemiddelde opbrengst van 31 franks gaven.

Gemeentekerkhof.

Deswegens hebben wij niets bijzonders te vermelden.

Openbare plaatsen en straten.

De buurtsteenwegen der Heizijde, Papenbrugge en Thielenbaan hebben bijzondere herstellingen vereischt.

Ook hebben wij bijzondere aardewerken verricht in de zijwegen van den steenweg te Papenbrugge en Lokeren, en in den Ouden Dijk leidende naar Schorvoirt.

Ten einde te geraken tot de onmiddellijke verbinding der staatsbaan op Tilburg aan den steenweg op Moll door de Bentelstraat, hadden wij ons gericht tot de aanpalende eigenaars om hunne benoodigde gronden in der minne aan te koopen.

Sommigen hebben hun belang begrepen, anderen waren overdreven in hunne vraag, weshalve dit ontwerp gedeeltelijk hangende is gebleven.

Om in den ondragelijken toestand der waterleiding in die streek te verhelpen, hebben wij aldaar eene gekasseide goot aangelegd.

Wij hebben plannen en bestek doen opmaken om te geraken tot de geldelijke ondersteuning van den Staat voor de gezondheidswerken in de werkmanswijk van het Kruishuis, waarover het de Raad eens is. Dit bestek bedraagt 20151 franks.

Daar de vraag tot toelaag bij het Hooger Bestuur, tot heden de gewenschte oplossing niet mocht verkrijgen, hebben wij andermaal aangedrongen en de grondheid onzer beweegredenen doen uitschijnen

De algemeene lijnrichtingen, bepaald bij Koninklijk besluit van 20 Mei 1873 in de Beek- en Draaiboomstraten, zijn uitgevoerd bij minnelijke overeenkomsten met de aanpalende eigenaars.

Bij vraag van lijnrichting in de verlenging van Van Blaedelstraatje ter streek « De Smiskens » is er voorloopig deswegens beraamd, en zal het ontwerp worden voorgelegd om tot eene eindelijke beslissing te geraken.

Zooals wij voorzagen in ons vorig verslag, heeft het ontwerp der riolering onzer stad bij het Hooger Bestuur de gewenschte ondersteuning verkregen.

Na herhaalde studiën en verslagen is het stelsel Mottart met uitspreidingsveld aangekleefd, en verwierf hetzelfde de goedkeuring van den hoogereren Gezondheidsraad.

Ons is eene toelaag van een vierde op de uitgaaf volgens aanbesteding beloofd, blijvende de aansluiting der woningen uitgesloten.

Naar gelang der bijzondere onderhandelingen die zijn aangeknoopt, zal de tusschenkomst van den Staat een derde der totale uitgaaf bedragen; mits milde tusschenkomst van het Bestuur van Bruggen en Wegen.

Ook heeft de Provincie eene toelaag verleend van 20.000 franks voor de verbeteringswerken aan de wegenis der Otterstraat of provinciale baan op Moll.

Daar de heer Minister bijzonder aandrang tot het spoedig in studie leggen eener waterleiding, werk door den Staat geldelijk te ondersteunen, hebben wij niet gearzeld zulks te ondernemen.

Met voorkennis van het Hooger Bestuur zijn de heeren geologen Rutot van Brussel en Boulangé van Cruyshautem belast geworden onze aardlagen te onderzoeken.

Onder hunne aanduidingen zijn er in de Baerleheide boringen verricht, en wij wachten hunne verslagen om deswegens eene beslissing te nemen.

De onkosten der waterleiding zouden gedeeltelijk bestreden worden met de mindere uitgaaf op het riolenontwerp.

Intusschen ligt het gezamenlijk ontwerp-Mottart voorhanden en is het lastenkohier in vertaling.

Rivieren en Waterloopen.

In ons vorig verslag meldden wij dat de provinciale technische dienst de algeheele rechtmaking der rivier « De Aa », zelfs op ons grondgebied, beoogde.

Thans zijn bijna al de werken reeds uitgevoerd.

Nieuwe bruggen zijn daargesteld op den steenweg naar Diest en op den Ouden Dijk naar Schorvoirt, terwijl, bij minnelijken aankoop der benoodigde gronden, de rivier bijna op haren geheelen doorloop, is verbeterd.

Gemeentebouwen.

Deswegens hebben wij niets bijzonders te vermelden.

Bijzondere bouwingen.

Sedert 1 September 1897 gaven wij zeventien machtigingen om te bouwen langsheen de groote wegenis, en twaalf in de stadsstraten.

TITEL XIII

Landbouw.

Algemeen Overzicht.

Onze landbouwer mag zich ditmaal in het algemeen over een buitengewoon gunstig jaargetijde verheugen.

Het voorjaar was wel eenigszins nat, en liet eenige vrees voor het volkomen der gewassen; toch zijn rogge, tarwe, haver, gras en klaver weelderig opgekomen.

Voor al het hooi en de klaverplant gaven eene onverwachte opbrengst; daarbij levert de rogge buitengewoon veel stroo benevens dat zij goede scheut belooft even als de tarwe.

Boekweit en haver hebben veel stroo en geven eene ruime opbrengst.

Dit laatste dient vooral gezegd van de aardappelplant, het hoofdvoedsel onzer werkende klassen. Zij

is buitengewoon gelukt en van beste hoedanigheid.

Echter heeft deze algemeene gunstige toestand eene keerzijde, daar het najaar zich min zeker vertoont.

De aanhoudende droogte heeft de spurrie verdrukt, en wat was opgekomen wordt daarbij door de rupsen weggemaaid. Ook zijn de rapen veel ten achter.

Onze veestapel bleef vrij van besmetting, terwijl de verhandeling van het vee aan ernstigen prijs is gebleven.

Opbrengsten.

De opbrengst per hectaar wordt gemiddeld geschat op :

Koren	hectoliters	27
Haver	»	42
Boekweit	»	45
Aardappelen	kilos	27000

Prijs der granen.

Per 100 kilos gemiddelde prijs : roge fr. 11 ; haver fr. 15 ; aardappelen fr. 4.

De boter is gemiddeld verkocht geworden aan 2,80 fr. den kilogram.

Veemarkt.

Onze maandelijksche veemarkt blijft goed befaamd.

Wij geven hier een kort overzicht van het te koop gesteld vee :

Te koop gesteld		Ossen	Koeien	Vaarzen	Kalveren	Stieren	Schape	Varkens	Stuks vee ter markt gebracht.
VEE									
1897	October	8	142	98	121	12	2	185	568
	November	33	224	116	204	17	2	268	864
	December	185	197	145	149	18	6	255	955
	Januari	305	147	95	117	16	4	272	956
1898	Februari	242	105	102	144	10	2	199	804
	Maart	134	191	109	84	11	0	168	697
	April	35	157	90	180	20	1	200	683
	Mei	34	178	111	159	19	0	196	697
	Juni	42	144	118	129	18	3	130	584
	Juli	12	181	102	101	8	1	237	642
	Augustus	3	142	82	73	5	2	121	428
	September	0	167	125	103	7	4	187	593
Stuks vee ter markt gebracht.		1033	1975	1293	1564	161	27	2418	8471
Middelmatige prijs per stuk.		425	335	270	117	270	20	17	

Op de tweede maandelijksche veemarkten der wintermaanden zijn nog te koop gesteld : 125 ossen, 305 koeien, 224 vaarzen, 14 stieren, 210 kalveren, 20 schape en 464 jonge varkens.

Paardenmarkten.

De paardenmarkt van November 1897 telde 70 te koop gestelde paarden, benevens 75 veulens en 1 hengst.

Deze van 2 Februari 1898 had 94 paarden, 43 veulens en 1 hengst.

Prijs van het vleesch.

De gemiddelde prijs van het vleesch ter verbruiging bedroeg :

Ossenvleesch, per kilogram fr.	1,60
Koeien » » »	1,10
Vaarzen » » »	1,40
Kalfs » » »	1,90
Stieren » » »	1,10
Schape » » »	1,80
Varkens » » »	1,40
Paarden » » »	1,00

Beplantingen of ontginningen.

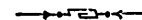
Zonder verandering.

Veeartsenijdienst.

De heer Hub. Huynen, aangenomen veearts, blijft voortdurend met dien dienst gelast.

Landbouwprijskampen.

De Maatschappij van het Noorden, Afdeeling Turnhout, looft bij gelegenheid der Buitenkermissenen bijzonderen prijskamp uit voor koeien, vaarzen en kalveren, tot bevordering van het veesyndikaat, dat komt gesticht te worden, en dat grootelijks moet bijdragen tot verbetering van het runderras.

TITEL XIV

Nijverheid.

Fabrieken en trafieken.

Vier en twintig onderzoeken werden gehouden wegens vragen tot oprichten van gevaarlijke, ongezonde of hinderende inrichtingen.

Tusschen hen waren er 4 voor het plaatsen van stoomketels, 8 voor kleine bergplaatsen van petroleum, 3 voor bakovens, 1 petrolmotor, 3 rookerijen, 2 slachterijen, 1 smis, 1 kuiperij en 1 stockvischwijkerij.

Handel op het kanaal.

Onze bijzondere inlichtingen laten ons toe te zeggen dat het Bestuur van Bruggen en Wegen het ontwerp tot verbreding en verdieping voorbereidt der vertakingsvaart van Antwerpen over Turnhout naar Desschel; derwijze zullen de schepen van meerderen diepgang der vaart van Schelde naar Maas onze haven kunnen aandoen.

Tot 1 September 1898 zijn er binst het jaar door de vaart van Turnhout naar Antwerpen vervoerd :

	Per ton van 1000 kilogrammen.
Steen van Ryckevorsel, Beersse en Oud-Turnhout	19.422
Pannen, plaveien en figuursteenen	11.270
Potaarde of klei	948

Steenkolen van Luik en Tilleur	569
Brandhout en mijnhout.	265
Steenkolen van Pruisen, Runuff en St. Ghislain	19.971
Zand van Lommel, Moll en Desschel	18.777
Heide en bezemreis van Lommel, Postel en Rethy	17.321
Straatmest, beer van Brussel en Antwerpen	44.229
Kasseien van Dinant en Luik	12.765
Graan, tarwe, rogge, haver en maïs.	26.663
Tarwe bloem, van Leuven en Antwerpen	5.897
IJzer, koper, zink en rails	976
Mineral en zink	216
Meubelen en huisraad	21
Verschillende waren (bij beurten)	17.925
Pulpe de betteraves en suikerschuim	794
Hooi en strooi	49
Bils van trams	137
Marne of klei van Warcourt	192.460
Ruw zout en gerafneerd	391
Sterk water, vitriool en glycerine voor poeder	1961
Poeder en dynamiet	18
Ciment, gefabrikeerd voor Luik en Maestricht	1284
Noordsch hout en grein voor timmerlieden.	3794
Phosphaat voor landbouw, komende van Luik	569

Openbare vervoermiddelen.

Bij koninklijk besluit van 25 Januari 1898 is de verhooging der kapitalen van de tramlijn Antwerpen-Hoogstraeten-Turnhout goedgekeurd, en bepaaldelijk de op 7 December 1896 genomene beraadslaging des Gemeenteraads van Turnhout, waarbij werd aangenomen tusschen te komen voor 46,000.— franks of 1610 fr. jaarrent.

De Nationale Maatschappij heeft, op ons herhaald

aandringen, een wachthuisje ten dienste van het publiek, op de Groote Markt daargesteld.

Een koninklijk besluit van 18 november 1897 verleende concessie voor het onderhoud en de exploitatie van het baanvak Meerhout-Oosterloo, der buurtlijn Turnhout-Westerloo aan de Antwerpsche Maatschappij, terwijl de Naamlooze Kempische Stoomtrammaatschappij werd aangenomen tot beheer der lijn Westerloo-Gheel (vaart).

Wij hebben niet gearzeld bij de bevoegde overheden aan te dringen tot het onmiddellijk voltrekken dezer lijn tot Turnhout, en de Nationale Maatschappij komt het in aanmerking nemen te verzoeken.

Sedert ons laatste verslag zijn herhaalde studiën gedaan tot het daarstellen der rechtstreeksche buurttramlijn Turnhout op Breda, langs Merxplas en Hoogstraten.

Vershillige richtingen zijn in overweging genomen; tot dusverre echter is er geene uitkomst verkregen.

Eene hollandsche Maatschappij had het gedacht opgevat een gasmotortram aan te leggen van Breda over Baerle naar Turnhout, en van hier naar Tilburg over Poppel.

Voor de eerste dezer richtingen is er tot heden niets geweten, terwijl voor de tweede de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen zich heeft voorbehouden dit ontwerp in studie te leggen.

Wij hebben andermaal bij het Hooger Bestuur aangedrongen tot verbeteringen op onze Staatsspoorwegverbindingen, en tot verplaatsing van het tolkantoor Weelde-Merxplas naar onze stad.

Nopens dit laatste punt bericht ons de heer Minister van Finantiën dat de inwilliging van dit verzoek de vernietiging der standplaats-Weelde met zich zoude slepen, iets waartegen voor het oogenblik, gezien de noodzakelijkheid van den dienst der spoorwegen, derzelve Minister zich verzet. Wij zullen echter blijven aandringen en trachten in onze billijke eischen te gelukken.

De treinregeling laat op die lijnen ook veel te wenschen; derhalve hebben wij eene omstandige memorie voorgelegd, die wij verhoppen recht te zien wedervaren.

Een koninklijk besluit van 30 oktober 1897 verklaarde van openbaar nut het daarstellen van een posthotel in onze stad.

Te dien einde is er ter Groote Markt eenen eigendom aangekocht, en worden in het Middenbestuur plannen en bestek in gereedheid gebracht om tot de openbare aanbesteding over te gaan.

Anderzijds is met 4 november 1897 te Turnhout een centraal telefoonbureel in werking gesteld, deelmakende van den groep Antwerpen-Boom-Cappellen-Lier-Turnhout.

Het Ministerie van Justitie heeft besloten tot de oprichting van een celgevang in onze stad. Hiertoe is

als geschikt verkozen een perceel grond nabij het gasthuis gelegen, waarvan de Staat thans den afstand bij rechterlijk gezag vergt.

Rechtbank.

Bij koninklijk besluit van 22 October 1897 werd de heer Flerackers C. A., klerk bij het Parket, tot toegevoegd griffier benoemd bij de Rechtbank van eersten aanleg, in de plaats van den heer K. Stynen, overleden.

Een ander koninklijk besluit van 12 Juni 1898 benoemde tot Substituut bij dezelfde Rechtbank, den heer Glenisson E. A. J. M., advocaat, plaatsvervangend rechter, in vervanging van den heer V. Denyn, in zelfde hoedanigheid naar Antwerpen verplaatst.

Vrederecht.

Bij koninklijk besluit van 5 Mei 1898 is het ontslag aanvaard van den heer Vrederechter Mermans H. F. A.

Hij is aangenomen tot het emeritaat en bemachtigd zijnen eertitel te behouden.

Op 12 Juni 1898 werd tot zijn opvolger genoemd de heer Versteylen Jos. F. A. M., doktor in de rechten, griffier bij zelfde Vrederecht; terwijl op 24 Juli volgende tot dezès vervanging werd genoemd de heer Clymans J. Ch., griffierklerk bij zelfde Vrederecht.

Koophandel. — Nijverheid.

Het fabrikaat der speelkaarten, gekleurde-, fantasie- en marmerpapieren en boekbinderij blijft de bijzonderste tak onzer plaatselijke nijverheid.

In onze vorige verslagen wezen wij op de crisis, die deze eertijds bloeiende nijverheid te doorworstelen had, en de inlichtingen die wij deswegens hebben ingewonnen, bestatigen dat zij met verwijfeling voortwoedt, ja zelfs geen enkel teeken tot verbetering zich opdoet.

Die kwijnende toestand is algemeen in de papier-nijverheid, en wordt hoofdzakelijk toegeschreven aan de uitzinnige concurrentie tot het bemachtigen der orders, de netelige aangelegenheid der overzeesche markten en de daling der wisselkoersen.

Gelukkig dat onze talrijke werkmansklas nog kan gebezigd blijven in onze gestichten, doch zulks mits onvoldoende winsten.

Het fabrikaat onzer aloude Turnhoutsche beddetijk heeft gansch opgehouden; thans wordt meestens gewerkt in meubeltijken, lijnwaden, enz.

Bij het begin des jaars was er veel bedrijvigheid, welke toestand echter eene zekere stremming onderging tijdens de internationale inwikkelingen, doch zulks was gelukkig van korten duur, daar hedendaags het fabrikaat wederom heeft hernomen.

Daarbij zijn de katoenen en de garens fel in afslag.

Voor wat de kantennijverheid betreft, deze is nagenoeg op hare hoogte gebleven. De Hollandsche artikels alleen schijnen een weinig te kwijnen, doch dit is juist het bewijs van de overtollige drukte der aanvragen voor andere landen, aangezien de eerste worden van kant geschoven als minder van opbrengst voor werksters en patronen.

De nieuwe wet op den tabak van 17 April 1896, en het niet in voege stellen van het vergunningsrecht op handel, fabricatie en verkoop, veroorzaakten eene algemeene stremming.

De kerverijen, in mededinging met de Hollandsche op het uiterste grondgebied, breidden zich nog altijd uit, even als de fabricatie van roltabak, die jaarlijks toeneemt. Daarentegen vermindert de voortbrengst van snuiftabak van dag tot dag.

De sigarenfabricatie nam merkelyk toe in 1898, en men mag zeggen dat de Turnhoutsche voortbrengselen in gansch het land zijn bekend en terecht gewaardeerd.

De sigarenmakers vonden gansch het jaar werk en werden aan beste prijzen betaald.

Eene vraag tot inrichting eener bijzondere afdeling van tabakbewerders in den Nijverheids- en Werkraad van het gebied Turnhout is in onderzoek, en wij koesteren de hoop dat dit billijk verzoek zal ingewilligd worden.

Gelukkig hebben wij dit jaar geene enkele werk-

staking aan te stippen, noch in een noch in ander onzer plaatselijke nijverheden.

Zulks getuigt van den goeden geest die onze werkende bevolking bezielt.

Daarentegen zijn er nogmaals eene heele reeks voorbeeldige werklieden, bij koninklijk besluit van 18 Juli 1898, met het nijverheidseereteeken van tweede klas vereerd.

Wij laten hier hunne namen volgen :

Deneus J. B.,	geboren in 1848,	boekbindersgast.
Feyen Corn.,	» 1846,	meesterg.-boekdr.
Gevers Fr.,	» 1849,	boekdrukkersgast.
Hens Jan Andreas,	» 1831,	tabakwerker.
Leysen Karel,	» 1842,	boekbindersgast.
Teeuwis Fr.,	» 1844,	papierwerker.
Van Bourgognie P.	» 1857,	meesterg.-verguld.
Vande Weghe M. Alf.	» 1843,	meestergast.
Van Oprooy J.B. Jos.	» 1830,	wever.
Veulemans J.P. Aloys	» 1861,	galvanoplastiekw.
Wilboorts Corn. Jos.	» 1857,	slotmaker.

Boerenkrijg.

Onze stad heeft zich ten plicht gerekend het hare bij te dragen in de algemeene vereering der Helden van den Boerenkrijg, die in 1798 hun leven ten offer brachten tot behoud hunner vrijheden.

Dientengevolge werden tijdens de gemeentekermis der maand Augustus, alhier bijzondere feestelijk-

heden ingericht, als tentoonstellingen van bloemen en sieraadplanten, schoone- en nijverheidskunsten, openbare Vlaamsche Landdag met optocht, solemnele Dankmis, opstijging van eenen luchtbal, internationaal Festival, wielervedstrijden, volksconcerten, enz.

Al deze feesten mochten ten uiterste gelukken en werden met het schoonste weder begunstigd.

Evenals vorige jaren laten wij het verslag volgen door eenige geschiedkundige bijdragen, door den heer P. Vues, stadsarchivist, verzameld.

Wij blijven op uwe medewerking rekenen voor al wat den vooruitgang onzer stad kan aanbelangen.

In openbare zitting des Gemeente-Raads te Turnhout, den 3 October 1898.

Ter ordonnantie :

De Secretaris,
H. PEETERS.

De Burgemeester,
V. VAN HAL.

GESCHIEDKUNDIGE BIJDRAGEN

UIT DE

Archieven van Turnhout.

1598.

Productie voir die van Corssendonck. Tegens
Claes Sibs, gedaen ter presentie van Wouter Roymans
ende Cosmas Willekens,
Schepenen, den XVIII november 1598.

Adriaen Loots, pachter op een van die hoeven 't convents van Corssendonck, oudt omtrent 't sestich jaeren, rechtelyck hiertoe gedaeght, geeedt, gehoirt ende geexamineert op de ingebrachte clausulen van den aenleggeren; seght ende verclaert hij deponent goede kennisse te hebben, dat het voors. clooster int Bremsgoor is hebbende diversche putten, ende dat hy deponent wel over de xxxv jaeren geleden voor hetselve convent op de selve putten heeft torff helpen myten en halen meer als hondert vrachten torff, maer en weet preciese nyet te vclaeren of 't selve is geweest op de putten in questic midts de laps van tyden, sonder meer, vclaerende voirts prout moris.

Geert Dyckmans woonende tot Kyndtschot oudt omtrent lxx jaeren rechtelyck toe gedaeght synde, gehoirt, geeedt, ende geexamineert als den voirgaenden, seght en verclaert hy deponent, waerachtich te syn dat hy deponent dien put int Bremsgoor daerover in desen questic aldereerst is gehoirt, selven met synder handt heeft opgeslagen en getorft voir het convent van Corssendonck, dwelck wel geleden is naer syns deponents best onthout omtrent de vyftich jaeren; ende daer naer vclaert hy deponent noch tot diverse jaeren opten selven put voir het voors.

convent getorft te hebben : ende verclaert oyck wel te weten dat desen questieusen put is denselven, die Claes Sibs nu tegenwoordich is gebruyckende sonder meer, verclaerende voirts prout moris.

Joris Bleys woonende opt clooster van Corssendonck, oudt omtrent XLIX jaeren, rechtelyck hier toe gedaecht synde, geedt, gehoirt ende geexamineert als voiren, seegt ende verclaert hy deponent, geen sonderlinghe kennisse van saecken te hebben. Dan heeft wel goede kennisse dat het convent van Corssendonck diversche putten int Bremengoir syn hebbende, ende dat hy deponent op eenighe van dyen, geleden van voir de destructie van die kercke, tot diverse reysen heeft torff helpen myten voir hetselve convent, maer en weet hy deponent preciese nyet oft op deselve putten syn, mits den laps van tyden, hem deselve syn onbekent geworden, verclaerende voirts prout moris.

Wouter Verdonck oudt omtrent LXVI jaeren rechtelyck hier toe gedaeght, synde gehoirt, geedt ende geexamineert als voir, seeght ende verclaert hy deponent daer aff geen sonderlycke kennisse te hebben. Dan seeght waerachtig te syn dat geleden over de veertich jaeren onbegrepen, alstoen hy deponent voir syn vader heeft torff gesteecken op sekeren put gelegen int Bremengoir, dat hy alsdan gesien heeft dat die arbeiders van 't klooster van Corssendonck hebben comen op slaen seckeren luyffput, gelegen neffens den put van syns deponents vader, noortwaerts aen deynien, en dat hem deponent oyck wel kennelyck is dat sy den torff alsdan daerop gesteken hebben, gebruyckt ende geprofitteert en langen tyt daervan gebruyckt. Ende verclaert hy deponent dat dyen put is denselven put die den voirs. in desen heeft aengehaelt, immers soo hem dunckt en heeft hooren seggen, sonder meer, verclaerende voort prout moris.

Uit het vonnisboek van het jaar 1598.

Ghecompareert Adriaen Van der Biestraeten, segghende ende verclaerende alzoo Peter Jan Tomas Molenpas voer myne Heeren die Leenmannen (van het Laethof Hoghenhuysse) geconsigneert heeft sekere erfpenninghen die hy den voirss. Van der Biestraten schuldich was, ende dat op affcortinghe van meerdere somme in conditie dat de voirss. Biestraten soude stellen solvente borglien der resterende Inghevalle; soo ist dat de voirss. Adriaen Van der Biestraten nyet teghen staende dat hy syne gronden aen den voirss. Peter Jan Tomas over getransporteert ende rechtelycken ghecedeert heeft nog tot enen onsterffelycken ende sekere waer-

borghe gestelt heeft syn huys, hoff, certyts ghenaeamt den Pelicaan ende nu den cleyne Engel, nog een hoeck block gheleghen op den Casteleyn ghecomen van Huybrecht De Wolff, commerloos dan s'heeren Clyns, en vuyten voirss. Pilicaen 11 Rynsguldens v stuyvers, Adriaen Faes, sonder meer, des de voirss. comparant verclaert by synen eede syns wetens alsoo waerachtig te syn; omme inghevalle van swaericheyt van den voorschreven vercochten pant by den voirss. Peter aen de voirss. onderpanden synde indemniteyt te verhaelen prout Juris. Ghelovende daertoe de voirss. comparant de voirs. Heeren de Leenmannen van alles costeloos en schadeloos te houden, onder verbintnisse van synen persoon ende alle syne goederen haeffelycke ende erfelycke, hebbende ende te vercryghende, sonder argelist. Mits denwelcken heeft de voirss. Adriaen Van der Biestraten in desen comparant ghelicht de voirss. gheconsigneerde penninghen ter somme van 11^{xxviii} R. g. xix st. ende dat vuyt handen van den voirss. Leenmannen, in conditie voirss. Actum, in de presentie van Jan Ghevaerts Claessone, Wouter Theuwes, Jacob Coppens ende Andries Paredaems Leenmannen onder den Leenhove Mr Jan Ghevaerts, den xiiii Mey 1598, des Toirconde by den voirss. Adriaen onderteekent. Ende was onderteekent. De minute my Secretaris onderschreven by de voirss. Leenmannen overgebracht. A. V. Biestraten.

Leenhof Jan Wilmaers.

Present den Stadthouder Ghevaerts, Wouter Mathys, Coppens, Paredaems, Walschaerts, Biestraten Sekretaris, den 5 Juny 1598.

Ghesien het proces hangende alnoch onghedecideert voer Leenheeren ende mannen van Leenen, in den Leenhove van Jan Wilmaers, alias Van Aerle, gheleghen binnen dese Vryheyt van Turnhout. Tusschen Mr Gilles de Mombaer, als ghemachticht van Jan Roosen ende Maycken van Kintschot, aenl. (aenleggers) ter eenre; ende Hans Wilmaers en Hendrik Van Deuren, qualitate qua verw. (verweerders) ter andere syde. Dacte van besetssele en borchtichte, acte van aenspraecke, schrifture van antwoirden en replycke, Dacte daer by de verw. syn versteecken van duplycke ende partyen gheweesen syn te thonen diversche stucken, dyen volghende in forme van thoon over gegeven met andere acten en articulen. Daerinne gehouden. Ende hierop ghehoirt advis van Mⁿ van recht, ende ghelet op het verclaeren des aenl. in den xiiii articule van syne replycke ende voirts gheconsidereert tghene wesmen in ghelycke saecken behoirt te considereren; de voirss. Leenmannen, wysen en verclaeren voer recht jerst aengaende de verloope

pachten van seven jaere ende een halff verschenen te Lichtmisse anno xve sess en tneghentich van het syster (1) rogghe in desen geheyst, dat de verw. sullen schuldich ende ghehouden syn den aenl. by provisie te namtiseren vyff jaere ende een halff verloopen à raison van xx stuyvers de vértete. Blyvende partyen geheel ende ongheprejudicieert nopende de reductie van selve verloopen, volgende de placate van syne Mat^e van den vyffden Meert anno xve LXXI. In conformiteit van welcke verclaeren deselve reducibel te wesen, ende aengaende de verloopen van het halster (2) erfroghe insgelycx by den aenl. geheyst van seven jaere ende een halff, dat de verw. sullen schuldich syn te betaelen van vyff en een half jaere verloope in specie van rogge, de twee respectie resterende jaere by moderatie de verw. quytscelde condemnren voirts den verw. in de hellift van de costen, taxatien en moderatie van voirs. Leenmannen, dander hellift om redenen compenserende. Aldus ghedaen ende ghepronunciert, den v Juni 1598.

1698.

Uit het resolutieboek van het jaar 1698.

Aan myne Eerw. ende Edele Heeren, Mynne heeren die Ghedeputeerde van de Heeren Staeten van Brabant.

Verthoonen reverentelyck die Hooftofficieren en Ghedeputeerde van de Seven Quartieren (1) van Antwerpen, dat alhoewel het niet noodich en is alhyer op te nemen en te repeteren alle de menichvuldighe beswaernissen waermede sy ten tyde deser langdurighe orloghe belast syn gheweest, ghelyck aen UE. Eerw. en Edele bekend is, waerdoor het ghebeurt dat hunne Prochien en Ghemeynten soo seer syn geepuiseert, dat het onmoghelyck sal wesen langher te connen subsisteeren en eenighe ordinaire lasten op te brengen aen Syne Majesteyt en aen UE. Eerw. en Edele; Ghemerckt het oock waerachtigh is dat sy noch soo in dese als in voorgaende orloghen soo seer syn wtgeput gheweest, dat alle hunne Parochien met oghelichte renten boven de weerde van de goederen syn belast; onder andere soo hebben de Remonstranten alleenlyck 't sedert het jaer 1696 betaelt, eerst tweemaal het hooftgelt; item voor waeghens en pionniers opgebracht over de 140,000 guldens; item 500,000 guldens over den wtcoop van de winterquartieren, sonder dat alhyer worden opghenomen de becostinghe en vaxasien dewelcke hunne respectieve dorpen hebben wtgestaen ende gheleden, over de passagien en repassasien van volckeren van orloghen, dyc nietteghenstaende den frijeusen wtcoop der Remonstranten Ghemeynten hebben gheleden, bedraeghen veel meer als de voors. 500,000 guldens; sonder daer onder oock te begrypen de Ruinen van landen véroorsaect door deselve passasie; daer en boven sonder te reckenen wederom derygelycke becostinghen en vaxasien ghecauseert door het passeren van menichvuldighe trouppen en het transporteren van dyen, in den beginne van de campagne van desen jaere; als wanneer de Remonstranten wederom hebben moeten betalen de somme van 69,875 guldens, over de leveringhe van waeghens en pionniers, dewelcke tot den eynden toe van de campagne syn gebleven tot faveur van d'andere landen en quartiere van desen Hertogdomme, dewelcke eghen oft weinighe waeg-

(1) Sester of sister, oude maat, doende vier viertelen.

(2) Half sister.

(1) Deze waren de quartieren van Herenthals, van Gheel, van Arckel, van Ryeu, van Santhoven, van Hoogstracten en van Turnhout.

liens hebben ghelevert. Item soo hebben sy betaelt 12,000 guldens, over de fouragie ghelevert aen d'officieren van de Engelsche infanterie : Item 14,000 guldens over rachapt van Quirassiers en andere trouppen van Syn Conincklycke Hoogheyd, sonder dat hyer worden ophereceekt ende ghebrocht 6,642 guldens over de becostinghen van pontons ende Schepen, tot het transport van de volckeren van orloghe ende de menighvuldighe becostinghen, ravagien ende logementen, die sy hebben gheleden, nog teghenwoordigh syn lydende ende daegelyckx te verwachten staen, door die trouppen die alreede in de marche syn, soodat men met redenen mach seggen, dat het faveur van dat de formele campementen binnen hunne quartieren niet ensyn gheweest, aen hun Remonstranten seer schadeluyck, aenghesien sy opt pretext van dat faveur van tyt tot tyt by continuële contributien en wtcoopen, boven hunne macht syn belast gheworden, dewelcke sonder het voors. dobbel Hooftgeldt ende andere ordinaire lasten, soo van Beden, imposten, enz. (boven alnoch de swaere ende excessieve sommen die sy hebben betaelt aen vyantelycke contributien) alleenlyck voor een jaer en een half monteeren tot sevenmael hondert twee en veertich duysent vyff hondert seventhien guldens, sonder alle de menichvuldighe passasien, repassasien en ruinen, dewelcke ten minsten tweemaal sooveel bedraegen, waer uyt men vastelyck betrauwet dat UE. Eerw. en Edele, sullen connen affmeeten dat alsoo wel de Romonstranten Quartieren by sommighe worden ghereputeert voor niet gheruineert wel mogheu aenghenomen worden, voor die het meeste hebben gheleden en gheruineert syn, terwylen hunne continuële lasten en de groote renthen, waarmede sy beswaert syn, waarmede sy belast syn, op verre naer niet soo licht ende facielyck en sullen connen herstelt worden, nochte ghedesinteresseert, als wel andere Prochien van dese provincie, dewelcke door de formele campementen hunne vruchten en huysen verloren hebben, des te meer ghemerckt de Remonstranten prochien boven de voors. lasten van Renthen, noch andere groote ruinen en extorsien gheleden hebben, en dat hunne lenden als synde meestendeel heylanden en steril, die sonder grooten arbeydt soo licht niet en connen tot culture ghebrocht worden, als wel de ghene van d'andere quartieren van dese provincie die gheruineert syn ; soo dat het oock eene abusieve informatie is, als wanneer men wil voorstellen als of de Remonstranten quartieren by desen orloghe souden advantagie ghenieten oft ghenoten hebben, door de dierte der graenen en andere vruchten ; want behalvens de voorverhaalde ruinen, soo ist waerachtigh dat in den voorleden jaere 1696 en desen thegenwoordighen jaere 1697, de graenen soo seer syn misluckt ende verdorven syn gheweest door het desavantagieus saisoen, dat sy niet en hebben ghenoten oft connen ghe-

nieten een derde, soodat het aen het meestendeel van voors. quartieren onmoghelyck is te connen subsisteren door hun eyghen ghewas, ten sy dat sy van andere quartieren de graenen condon becomen, waertoe sy moeten vercoopen eenighe andere vruchten en boter om graenen te coopen, etende drooghbroot, des alles niettemin en sonder te considereren donmoghelyckheydt der Remonstranten, en alhoewel men ghinformeert is dat er noch een subsidie van vyer 20^e penningen soude wesen gheaccordeert by den generaelen Staet, soo men verstaet met expresse conditie dat de Remonstranten Quartieren niet voorders en sullen belast syn, tot een teecken evident van hunne impossibilyteyt en dat hunne lasten ghenochsaem bekent syn, soo ist evenwel dat dit alles nietteghenstaende sy hun vinden beschreven van weghens sync ceur vorstelycke Hoogheyd by missieve van den 30 der voorledene maent november, te compareren voor de Heeren marquis de Herselles ende Intendent Camora tot het betaelen van 200,000 guldens ; andersints ende by faute van dyen, soo vinden sy hun ghemensseert van swaere logementen tot hunne totale ruine, vuytwysens de cople van den voors. beschryfbrief allhier ghevoeght ; Edoch behalvens dat men nyet en ghelooft, dat sulcx d'intentie is van UE. Eerw. en Edele, aen dwelck tamquam Patres Patris het incumbet, te sorghen voor het welvaert van het plat Landt, ende neyt te ghedooghen dat de Remonstranten boven hunne macht souden moeten gelden, hetwelck soude wesen een contrarie effect van den teghenwoordighen peys, soo ist dat sij suppleanten, met des te meeder hope hun keerende tot de selve Uwe Eerw. en Edele : Ootmoedelyck biddende, deselve ghelieven ghedient te wesen, gheconsidereert hetghene voors. ende dat het aen de verthoonders by naer onmoghelyck sal wesen hunne quote, in de alrede gheconsenteerde viermael 20^e penningen op te beuren, by Synce Ceurv. Hoogheyd, door hun efficaes goet officie ende crediet, dat de supplianten van den voors. eysch van 200,000 guldens, moghen worden geexcuseert. Dwelck doende etc.

NOTA : Diergelycke remonstrantien, mutatis mutandis, synder ghedaen aen Synce C. Hoogheyd : aen den heer Marquis d'Herselles ende aen den heer Intendent Camorra.

Acte van acceptatie van myne Heeren die Staeten van Brabant, nopens de 150,000 guldens.

Syne Ceurvorstelycke Hoogheyt hebbende rapport ghehadt van de bevoorde- ringhe op syn bevel ghedaen door den Marquis de Herselles, Cancellier van Brabant, omtrent die Hooftofficieren ende ghecommitteerde van de 7 quartieren van Antwerpen : Ten eynde die van deselve quartieren souden opbrenghen ende furneren eene somme van tweemaal hondert duysent guldens, omme gheem- ployeert te worden tot betaelinghe aen de militie, ten effecte die van de voors. quartieren by dyen middel soude moghen en connen vryende exempt ghelouden worden van alle inlogeringhen der selve militie, soo en ghelyck sy tot hyer toe daer van oock syn exempt en bevryt ghebleven, ende oock merckelyck ver- schoont over de passagien en de Marchen van de troupen der cavallerie, die hun by het besluit van den teghenwoordighen vrede vuyt desen Lande syn ver- trocken, waervan de voors. Hooftofficieren hun oock gheinsinueert ende be- schreven vond en by brief van S. H. ende oock regard ghenomen op de schrifte- lycke acte van deselve Hooft officieren in date 29 deser maent december waer by sy in naeme ende van weghens die van de voorseyde quartieren presenteerden op te brenghen eene som van hondert duysent guldens, behouwdelyck dat den Hooftschouth van Turnhout voor die van het Lant van Turnhout pretenderende daer van geexcuseert te worden, vuyt den hoofde van hunne acte van exemptie, waerop Syne Ceurvorstelycke Hoogheyt eyntelyck door den voors. cancellier hadde doen verclaeren ende die respectieve Hooftofficieren aenseggen, dat deselve S. C. H. sich sal verghenoeghen met eene somme van hondert vyftich duysent guldens, in plaetse van tweemaal hondert duysent guldens, waerop sommighe derselve Hooftofficieren oock voorders hadden te kennen ghegeven dat sy niet en souden wesen gheautoriscert denselven eysch van hondert en vyftich duysent guldens, tot laste van die hunne respectieve quartieren aen te nemen. Soo ist dat syne voors. Hoogheyt, willende op dit stuck wederom wel bethoonen syne goede gheneghentheydt tot die ghemeyne inneghesetenen van de 7 quartieren van Antwerpen, heeft verclaert, ghelyck hy verclaert by dese, dat sy sullen vol- staen mits opbrenghende en furnerende ten comptoire van den ontvanger van de Staeten van Brabant in dry egale payementen, de voorseyde somme van een hon- dert en vyftich duysent guldens courant gelt, d'eerste te doen teghens half Ja- nuary aenstaende, het tweede binnen twee maenden daernaer, en het derde bin-

nen andere twee maenden daeraenvolghende. Gheloovende Syne Hoogheyt dat die van deselve quartieren van Antwerpen, onder beneficie van dyen nyet en sullen worden belast met eenighe de minste inlogeringhen van volckeren van orloghe, ghelyck oock niet met eenighe voordere petitien ofte wtseyndinghen, als degheene der subsidien. Synde by deselve Syne Hoogheyt oock dusdanighe orders ghegeven, dat die van gemelde quartieren tot hyer toe syn verschoont soo veel het moghelyck is gheweest, over alle passagien ende marches der crycxvolckeren, tot daertoe, dat S. C. H. eene besondere sorge voor hun heeft ghedraeghen, dat sy niet bekommert syn gheworden met de passagie ende marches van de Engelse, Brandenburgsche, Hanoverse, Hessense en Deensche volckeren, mede met een groot deel van de Hollandsche militie, waerdoor men tot ontlastinghe van die van de quartieren van Antwerpen, soo swaere onkosten in leveringhe van fouragien, van Brandthout, van waeghens tot het transport van de Bagasien ende andersints heeft onderstaen, ende van elders besorgt, dat de portie dyer wel verre is excederende de voors. somme van hondert en vyftich duysent guldens, niet twyfelende daeromme deselve Syne Hoogheyt oft die van deselve quartieren, sullen dyerectelycke ende sonder eenighe teghenstryt deselve somme invoeghen voors. opbrenghen, ende hun respectievelyck naer den inehout deser geerne re- guleren, des te meer alwaer den teghenwoordighen hooghdringhenden noot sulcx oock onverschoonelyck verheyscht, ende wacrinne die van de Lande van Turnhout, oock vinden hunne satisfactie, selfs tot hun eyghen welwesen ; ende opdat over de Distributie ende vuytsendighe van dese somme van hondert vyftich duysent guldens geene oneenigheyt tusschen die van deselve quartieren en come voor te vallen, soo sal dyen aengaende inghevolght worden, die repartitie hyer gheattacheert, ter exclusie van de Polderlanden ende van die van de vier vry Dorpen ontrent Antwerpen, die alsnu insghelycx aenghemaent worden, omme wederomme Syne Majesteyt int besonder ter hulpe te comen, met eenighe sommen van penninghen, waervan het employ oock sal worden ghedaen tot supplicatie van thegne datter manqueert tot de militaire betaelinghe, ende sal dese teghenwoordighe acte dienen voor octroy ende executorialen, ten fine de penninghen op synen tyt worden ghelicht, gheint ende ophgebrocht, sonder dat het een quatier ofte Dorp, sal innestaen voor het ander, mede sal dese acte in formâ gheaggreect worden tot verseeckeringhe van die van de ghemelde quartieren, door dye ghedeputeerde van de Staeten derselve Provincie : ghedaen binnen Brussel den 30 December 1697. gheparapheert C. D. Berg. onderst. M. Emanuel, nederwaerts, Conte de Bergyck, V. Van der Borghit ende de Camorra.

Myne Heeren de Ghedeputeerde van de Heeren Staeten van Brabant aggreerende den inhoud van de bovenstaende acte van S. C. H. inghevolghe van desselfts brieff. tot dyen eynde aen hem op gisteren gheschreven, ordonneren hunnen tresorier van Parys ende Rentmeester, ende alle andere des aengaende ende raekende, hun daer naer te reguleren. Actum tot Brussel den 3 January 1698. aldus gheparaphceert heylvt., v noutvt., stemvt., ondt. Hend. Van den Broeck onder stont, accordeert met d'origineel, onderteekent H. Van den Broeck.

Repartitie tusschen de 7 quartierien van Antwerpen in de somme van 1500. guldens : d'een helft op den reelen voet ; affghetrocken de Bosschen en de thüenden ; ende d'andere helft op den personnelen quartierievoet, sonder de Polderlanden met Eeckeren ten hooghe ende sonder de vry vyer Dorpen ontrent Antwerpen.

Quartier van Herenthals.	26,418 — 15
Quartier van Gheel.	16,607 — 16 1/4
Quartier van Arckel	20,573 — 8 3/4
Quartier van Rhen.	21,356 — 5
Quartier van Santhoven.	20,620 — 6 1/4
Quartier van Hoogstraeten.	20,967 — 3 3/4
Quartier van Turnhout.	23,456 — 5
Summa	150,000 — 0

Onderstont : Ita est, onderteekent, H. Van den Broeck.

**Brief van den Heere Tresorier Van den Broeck,
de dato 17 July 1698.**

Eersaemen Goeden Heere en Vriendt ;

Alsoo S. C. H. by verscheide brieven ons heeft bevolen ende gelast, te doen eene rechtmatighe repartitie ende Vuytseyndighe over de respectieue quartierien ende meyeryen deser Provincie van Brabant, tot vuytvindinghe van het impor der daghuieren van de waeghens gedurende de leste campagne, geleverd door den commissaris Crabeels, ten dienste van den Heere Prince van Vaudemont, als doen generael van de waepene, welke vuytseyndighe wy hebben opgehouden soo lanck het aen ons mogelyck is gheweest, tot verschooninghe der gemeynce ingesetenen der voors. quartierien en meyeryen, mits gaders te doen gelycke re-

partitie ende vuytsendinghe tot becostinghe van de remontpeerden noodigh totte herstellinghe van de compagnie van den Heere Marquis van Bedmar, tegenwoordigen generaal der waepenen, centsaemlyck tot betalinghe der daghuieren van de Coets; waeghens, ende sadelpeerden ten dienste van S. C. H. en van de Heeren generaels geleverd. In alle het welke, de quote van dyen van de seven quartierien van Antwerpen is bedraegende ter somme van 8,937 guldens 10 stuyvers : soo dient dese ten eynde UE. neffens d'andere Hooftofficieren der voors. quartierien metten jersteu maecke ende opstelle, behoorlycke repartitie derselve somme over derselve quartierien, om by UE. officië ingevoerdert en betaelt te worden, of d'assignatie daer toe te verleyden door onsen Tresorier van Parys : Wy blyven nederwaerts stont. Eersaeme goede Heere en Vriendt, UE, seer geaffectioneerde dye gedeputeerde van de Heeren Staeten van Brabant. Leeger stont : Door ordre van deselve, ende was onderteekent J. H. Van den Broeck. Brussel 17 July 1698.

Repartie over de 7 quartierien van Antwerpen in eene somme van 8937 guldens 10 stuyvers op den personelen voet ; tot betaelinghe der ontcosten by de Heeren Staeten van Brabant geordonneert te betaelen, door orders van S. C. H. aen d'assignation by den heere Tresorier vuytgesonden, over de becostinghe van de waegens door den heere Coubergh gedaen, ten dienste van den heere Prince van Vaudemont.

Herenthals	1601 — 10
Turnhout	1623 — 16 1/2
Hoogstraeten	1637 — 16
Rhen	1255 — 3 1/4
Santhoven	946 — 5
Gheel	959 — 13 1/4
Arckel	913 — 6
	<hr/>
	8,937 — 10

9 September 1698

Op de voorgaende convocatie by missieve door Jonkheer Hubertus Jacobus Van den Broeck Hooftschoutet der Stadt Lande, en quartier van Turnhout gedaen, gecompareert synde : Balthazar Verstraelen, Robert, J. B. Cleymans, Schepenen voor Turnhout, d'heere Secretaris Van Ghils, voor Baerle-Hertoch ; Wynant Beckers, president schepene voor Poepel ; Wouter Wouters, voor Gierle ; M. Willems Stadthouder voor Merxplas.

Alle respectieve gecommiteerde der Stadt. Lande en quartiere van Turnhout.

Aen dewelcke den voors. Heere Hooftschoutet heeft voorgesteld de redens en de oorsaecke deser convocatie, te wethien : dat den voors. Heere heeft ontfanghen eene missieve van de Heeren Staeten van Brabant, by dewelcke wordt geordonneert, over te seynden aan den voors. Heeren de Taux van het district onser quartieren in eene somme van 8937 guldens 10 stuyvers, in de voorgaende vergaedinghe breeder vermeldt, waervan d'een. hellicht moet worden opgebracht tegens den 1^e deser maendt gepasseert, ende d'ander hellicht tegens den 26 daer naer, met advertentie van nyet te blyven in gebreecken ; in cas dat het quartier geene schaede en wilde affwachten, het gene is geconfermeert by eenen naer deren missieve door den Heere Raedt Pensionaris adjonct geschreven, aen den voors. Hooftschoutet vuyt Brussel, de date 4 september gepasseert, als vuyt denselven te sien is.

Item is by den Heere Convocant voorgelouden naer voorgaende lecture, den inhoud der circuleren brieff van den Heere Marckgrave, tenderende tot aenmaninghe der betaelinghe synder pretentie, dewelcke denselven tot laste der 7 quartieren is hebbende, over leveringhe van pontons. Schepen, etc. voor deselve gedaen, gedurende den jaere 1697 ende finaelyck de resolutie by de 7 quartieren genomen, nopende de bovenstaende petitie van 8,937 guldens 10 stuyvers ; mits gaeders het mondelings rapport van het voordert gedisponeerde nopende eenighe honoraire by sommighe quartieren afgeslaegen, dewelcke syn gepasseert geweest in de reekeninghe der 7 quartieren, gedaen in de voorlede maendt.

De Heeren comparanten gehoort hebbende de bovenstaende redenen der vergaedinghe op heden al hyer gelhouden, seggen jerst ende voor al, dat door hunne respectieve Borgemeesters sullen doen opbrengen ieder hunne quote, inde repartitie by Joncheer Hubertus Jacobus Van den Broeck, omme te slaeghen tot betaelinghe van het import der quote in eene hooftsomme van 8937 guldens 10 stuyvers ; by de 7 quartieren op te brengen, ende finaelyck wat belanck de nieuwe assignatie op het quartier van Turnhout, gegeven ter vergaderinghe van den 5 gepasseert gehouden binnen Antwerpen, verclaeren in geen der manieren deselve te aenveerden, te meer alsoo noyt diergelycke veranderinghe nocte revideringhe van eene geslotene rekeninghe en is geschiet, vervolgens seer onbehoorelyck, gelyck insgelyck van te vernietigen het ordonnaris honorarium hetgene de 7 quarteren van Antwerpen hebbende van langhe Jaeren gegeven, aen de Heeren Raedt Pensionaris der Staeten van Brabant, hetwelck de Heeren Comparanten nyet en verstaen te anuleeren, maer ter contrarie met alle vigeur te houden staen

het voors. honarium, gelyck oock de rekeninghe dewelcke behoorelyck gesloten ende gepasseert is, op den 6 ende 7 Augusti binnen Antwerpen, waarop sommighe derselve assignatie alreede by den Heere Convocant betaelinghe is gedaen, dewelcke voor goet ende van weerde voor sooveel hun is raekende, sullen houden staen : protesterende ingevolghet ett^e.

Resolutie ghenomen by de achterquartieren binnen Turnhout den 26 December 1698.

Op de convocatie van den heer Hooft Schouteth der quartieren van Turnhout op heden, by synen circuleren brieff de date 24 gepaceert, gedaen ten versoecke van de gecommiteerde synder quartieren, gecompareert synde de onderges. Heeren Hooftofficieren, dese onderteekent hebbende : Aen denwelcke den Heere convocant heeft aanzoekt, openinge ende communicatie van de resolutien die by de gecommiteerde hunder respectieve quartieren genomen, op de petitie wt naem van S. C. H. gedaen, aen de Heeren Hooftofficieren der 7 quartieren binnen Brussel, op den 19 Iestleden, door de Heeren'scheff President Grave van Bergeyck ende Commis de Camorà ; tenderende ten eynde dat door de gedeputeerde Heeren Hooftofficieren voors., mits refus des Heeren gedeputeerde der Staeten van Brabant, soude worden gemaakt eene repartitie en colecte van de 4/20 penningen, te betalen op soo cortten termeyn als doenlyck soude wesen, dewelcke by de voors. twee eerste Staten syn toegestaen aen S. C. H. in den jaere 1697, tot betaelinghe der militaire truppen, gedurende den jaere 1698, over het platte lande van Antwerpen ; waarop het voors. landt soude moeten lichten oft opbrengen, vyftich duisent guldens voor het eynde van desen loopenden jaere 1698.

Gesien hebbende by d'onderges. Heeren Hooftofficieren, het versoeck by den Heere Hooftschouteth gedaen, heeft den Heere Drossaert van Gheel, openinghe gegeven van de resolutie by syn quartier genomen, op den 23 gepaceert, op het subjecht voors. en den Heere Hooft Drossaert van Hoogstraeten, verclaert op het bovenstaende versoeck niet te connen voldoen, omme redenen dat op lieden syn quartier maer is vengeert op de punten hier boven vermeldt ; en wat belanck de resolutie by het quartier van Turnhout, op heden te nemen, sullen de ondergeteekende Heeren Hooftofficieren met malcanderen tot Brussel confereren, en trachten te nemen eene vruchtbare resolutie ten meesten oirboire en profyfte der 4 achterquartieren. Actum Turnhout den 26 december 1698, en waeren onderteekent J. Van Cantelbeek. J. B. Van Tongerlo. J. H. Van den Broeck.

Resolutie ghenomen binnen Brussel als volgt :

Op den 13 Xbris 1698, syn die Heeren Hooftofficieren en gecommiteerde van de seven quartieren van Antwerpen, door laste van S. C. II. gecompareert voor de heeren Chef President Grave van Bergeyck, en den heere Commis. de Camora, ten eynde van hunne resolutien inne te brengen nopende den eysch van 4/20 penningen, en alsoo deselve Petitie volgens de resolutien van de seven quartieren, door de onmogelyckheyt niet te connen opbrengen, om redenen als mondelings aan die voors. heeren voorgedragen, en naer vele debatten is eyndelyck gepresenteert by die voors. heeren, dat de seven quartieren instantelyck souden opbrengen, eene som van 35 duysent guldens tot betaelinghe van een Payement aen die Militairen, en ses weken daernaer noch eene andere som van 35 duysent guldens tot gelycke betaelinghe; welke penningen by die voors. heeren syn gelooft te sullen cortten op de 4/20 penningen, die Myne Heeten die twee eerste leden van de Staten van Brabant hebben geconsenteert, soo haest het derde lith van de hoogste steden sullen consenteren; voorders is vastelyck gelooft van de voors. Heeren, aan die van de seven quartieren, dat alle goederen, soo geamortiseerde, thierende, molens, Bosschen, geene wuytgenomen, etta., daarin sullen contribueren; en in cas eenige weygheringhe, dat den Heere Grave van Bergeyck door den Raede van Brabant sal doen beletten, dat tegens deseavance geene interdictie sal worden gegeven; nemende dien last tot hun die voors. heeren Chef President, Grave van Bergeyck; ende den heere commis. de Camora; alle hetwelck is geschiet en gepasseert op het advoye ofte des advoye van die van de seven quartieren, en in cas van geen advoye, hebben die voors. heeren gemenaceert die seven quartieren van Antwerpen, ten platten lande, de volckeren van oorloge te leggen, en ten dien sine sullen die heeren Hooftofficieren en gecommiteerde, hunne resolutie van advoy ofte des advoy binnen Antwerpen innebrengen, tegens den eersten January 1699, in den Bieckorf; ontrent den 9 uren smorgens, om censamentelyck eene salutare resolutie te nemen.

En voorders is geresolveert, dat die heeren Hooftofficieren van Turnhout en Gheel, hunne specificatien van de oncosten nopende het innehaelen van den heere Ceur Prins, en de reysen van S. C. H. op de voyagien int gaen en keeren van Loo, tegens den 8 Januari voors., sullen inbrengen, behoorlyck geverificeert. Ende wat aengaet de beschryffbrieven van Myne Heeren die Staeten van Brabant, in date 13 gbris en 29 deser, nopende het innebrengen van tadvies van die van de seven quartieren raeckende de ontlastinghe van de vier pretense gevryde Dor-

pen, (1) seggen daerop dat tegens de justitie distributief soude wesen, dat de seven quartieren daarmede souden belast worden, en dat daer over al reeds in de Raede van Brabant proces is, en sonder prejuditie en onder protestatie wordt versocht, cotype van het pretens octroy, om daerover kennisse te geven, ider heere hooftofficier, aen syn quartier omme ett*.

Waer over op dathe voors. ider sync resolutie inte brengen.

Raekende het versoek van die van Hoogstraeten gedaen in de vergaderinghe binnen Antwerpen, gehouden op den 12 deser, sal sonder cenich voorder libaey, op dathe voors. finale resolutie ingebrocht worden. Ende raekende de pretentie van de wed. Foulon, sal de specificatie worden naergesien, en als boven daer over resolutie ghenomen worden. Actum gedaen en geresolveert binnen Brussel desen 31 December 1698, was onderteeckent: A. Dellafaille, ff. de Tello; J. A. Ginot, H. Van Cantelbeeck, H. Van den Broeck, J. B. Van Tongerlo, J. De Rest, J. Van Elsacker.

Uit het goedenisboek van het jaar 1698.

Intrée van Syn Hooghheit den Ceurprins van Beyeren :

Op den 22 Mey 1698 is hier binnen dese Stadt ende vryheydt ghearriveert Syn Hooghheit den Ceurprins van Beyeren ghenaempt Josephus Ferdinandus sone van Maximiliaen Emmanuel Ceurvorst van Beyeren s. s. s. en de Princesse van Oostenryck, dochter van Leopoldus Roomsche Keyser, welcke voors. Prins met flambeeuwen door de heeren deser Magistraet t' cynde de Otterstraet is inghehaelt, met het gevolghe der Gilden van den Edelen Ridder St Joris, St Apollonia, St Bastiaen ende St Anthonis; als waanneer wy deselve Syn Hooghheit hebben gheconduiseert op het hoff ende daernae, door den secretaris Proost ter presentie van de heeren van het magistraet is ghecomplimenteert gheworden; ende op denselven avont heeft Syn Ceurvorstelycke Hooghheit in stilte synen voors. sone alhyer comen vande ende op den 23 der voors. maent. smorgens (alvoren op het voors. hoff ghehoort de misse) onder het lossen van de haecken en luyden van de groote clocke, van hyer over Grobbendonck naer Brussel verryst.*

In margine Staat: Desen Prins is gestorven van de Maseltiens tot Brussel op den 6 January 1699, tot groote droefheyte van desen Lande.

(1) Deze waren Vilvoorden, Campenhout, Grimbergen, Capellen op den Bosch.

**An Sept de la République Française correspondant
à l'année 1798.**

7 Oct.

Séance du 12 Vendémiaire an 7.

L'Administration Municipale du canton de Turnhout.

Vu le Requisitoire du Commissaire du Directoire executif, relatif à l'observations (1) des décades, et la surveillance que les municipalités doivent observé sur les écoles publiques.

Vu l'arrêté du Directoire Exécutif en date du 17 Pluviose an 6, concernant la surveillance des écoles.

Vu la loi du 17 Thermidor an 6, concernant des mesures pour ordonner les jours de repos avec le Calendrier Républicain.

Vu la loi du 13 Fructidor an 6, relatif à la célébration des Décades. Considérant qu'il est urgent de reprimer les contraventions qui se sont faites aux susdites lois.

Considérant qu'aux termes de l'Article 1er de l'arrêté du Directoire Exécutif précité, la visite a été faite dans les écoles particuliers, maisons d'éducation etc, selon les vœux du susdit Arrêté; qu'on y a reconnu que les instituteurs et institutrices ne mettent point dans les mains de la Jeunesse Les drois de l'homme, La Constitution etc. Qu'au contraire on y enjoint que des principes opposés à la morale républicaine.

Considérant que d'après les disposition de la loi du 17 Thermidor les Maître et Maitresse d'écoles ne se conforment pas à l'intention de l'article 4 de la susditte loi.

Considérant qu'ils n'ont jamais obéit à la volonté de l'article 6, de la loi du 13 Fructidor dernier.

Malgré nos intentions réitérés d'assisté aux fêtes nationales, accompagnés de leurs élèves.

Considérant qu'il est nécessaire de faire cesser la résistance opiniatre que les instituteurs et institutrices ont sans cesse apportés à l'exécution des lois, l'instruction publique et la morale Républicaine.

Le Commissaire du Directoire entendu :

L'Administration arrête :

Qu'en vertu des lois du 17 Pluviose, 17 Thermidor et 13 Fructidor de l'an 6.

(1) A remarquer que les fautes d'orthographe sont littéralement copiées des décisions du Directoire executif.

Les instituteurs et institutrices des maisons écoles particulières, maisons d'éducation, et telles autres sous telles dénomination qu'elles puissent être, seront tenues aussitôt la publication du présent arrêté, de former leurs écoles en conformité de l'article 3 de la loi du 17 Pluviose, et aussi de l'article 3 de la loi du 17 Thermidor an 6, et les renvoyé à leurs Parens, ne pourront recevoir aucuns élèves sous-telle prétexte que se soit.

Copie du présent arrêté sera envoyé à l'administration centrale du département pour son information.

Fait à Turnhout ce 12 Vendémiaire an Sept de la République Française.

Séance du 16 Vendémiaire An 7.

L'Administration Municipale de la commune et canton de Turnhout.

Vu que le commissaire du Directoire Exécutif, près l'administration centrale du département, s'étant rendu à notre séance de ce jour, à l'effet de se faire représenter tant par la Municipalité que par le Collecteur.

Le total de ce qui restait à recouvrer sur les contributions foncière et personelle des ans 5 et 6, que le total est de la somme de quinze mille neuf cent seize livres treize sols neuf deniers.

Vu la lettre de l'Administration Centrale du 5 Fructidor an 6, qui indiquait à cette Municipalité, la marche qu'elle avoit à tenir pour parvenir au recouvrement total des dites contributions.

Considérant que les habitans de cette commune par la malveillance la plus marquée se sont refusés de se rendre aux invitations fraternelles et réitérées des Magistrats de cette commune qui leurs enjoignoient de fournir les déclarations exigées par les loix sur les contributions.

Considérant le besoin urgent du Thrésor public qui comonde impérieusement que toutes les rentrées des contributions soyent de suite effectuées.

Le Commissaire du Directoire près l'Administration Centrale entendu, requiert :

L'Administration Arrête :

Que les quinze mille neuf cent. seize livres treize sols neuf deniers seront de suite réparties entre le plus riches contribuables de cette commune et recouvrés à l'époque du 18 de ce mois, par la voie de l'exécution militaire, contre ceux qui ne se rendront pas à la première invitation qui leur en sera fait conformément à la lettre de l'Administration Centrale en date du 5 Fructidor dernier.

Charge le Commissaire du Pouvoir Exécutif près de l'Administration de surveiller l'entière exécution du présent et de dénoncer sur le champ et par voie extraordinaire tout ceux des officiers Municipaux qui entraveroient ou arrêteroient le recouvrement précité.

Fait à Turnhout ce seize Vendémiaire an 7, de la République Française, une et indivisible.

Procès-verbal de la fête du 2 Pluviose an 7.

21 Jan. 1799

L'an sept de la République Française, une et indivisible.

L'Administration Municipale de la commune et canton de Turnhout. En vertu de la loi du vingt quatre Nivose an cinq qui prescrit à tous fonctionnaires publics et employés de la République de prêter le Serment de haine à la Royauté et à l'Anarchie ; en vertu de la lettre du Ministre de l'Intérieure du trente Frimaire relative à la susdite fête.

Nous Administrateurs Municipaux avons fait publier la susdite loi et arrêté, avons fait des invitations particulières aux différentes fonctionnaires public de ce canton ainsi qu'à tous les employés ou salariés de la République.

Nous étant tous réunis à la Maison commune, nous en sommes sortis en cortège, et dans la plus grande tenue, pour nous rendre au temple de la loi, où étant arrivés et avoir fait lecture des lois et arrêté susmentionnés ainsi que de la lettre du Ministre.

Nous y endendimes les discours des citoyens Perrin, commissaire du Pouvoir Exécutif près de notre Administration. Lengrand commissaire du Pouvoir Exécutif près le tribunal correctionnel de Turnhout, et Bidame capitaine de la gendarmerie nationale.

Et en vertu de la loi du vingt quatre Nivose an cinq, chaque fonctionnaire public ou salarié monte dans la tribune ou à haute et intelligible voix il prononce le serment ainsi conçu :

Je jure haine à la Royauté et à l'Anarchie, je jure attachement et fidélité à la République Française et à la constitution de l'an trois.

Renvoyé pour tous les signatures au Registre original.

Lesquels ont tous Prêtés le serment cy dessus relative.

Ne son pas parus au temple pour obtempérer au vœux de la loi, les citoyens :

Swaan, Robson, Michielsen, Luyckx,	}	Membres de L'hospice civil.		Emsens, Schuermans,	}	Assesseurs du juge de paix.
---	---	-----------------------------------	--	------------------------	---	--------------------------------

Et Van Aerschot, membre du jury d'instruction publique pour les écoles primaires.

La gelée nous a empêché de remplacer par une arbre vivace celui qui est enlevé vis-à-vis la maison commune.

Nous avons ordonné que Turnhout fut illuminé depuis six heures jusqu'à dix, ce qui a été exécuté exactement par tous les habitans.

De tout quoi nous avons dressé le présent procès-verbal, pour être renvoyé à l'Administration centrale du département.

Turnhout ce deux Pluviose an septième de la République Française.

Séance du 29 Pluviose, an 7.

L'Aministration Municipale du canton de Turnhout.

Vu la pétition présentée par le citoyen Heylaerts habitans de notre commune, à l'Administration centrale de ce département en date du 18 Pluviose an 6.

Vu le renvoye par cette administration lequel porte qu'il doit en être référé à l'Administration Municipale du canton de Turnhout pour en être délibéré conformément aux lois.

Vu la lettre de l'Administration centrale du 28 Pluviose an six relative à cet objet.

Vu enfin la place figuratif joint aux dites pièces, laquelle donne à connaître la situation du terrain que se propose d'occuper le citoyen Heylaerts petitionnaire.

Considérant que la maison (*) qu'il occupe, étant située sur une partie du cimetière de la dite commune elle n'est susceptible d'aucun alignement qui correspond avec d'autres rues puisqu'elle est sur terrain isolé.

Considérant que l'exécution du plan que nous a présenté le citoyen Heylaerts n'obstrue pas la voie publique.

Considérant que l'augmentation du Bâtiment qu'il se propose de faire ne peut qu'embellir la place de votre commune.

(*) Cette maison est sise à Turnhout, grand'place, appelée « het Stcentje » où est actuellement la justice de paix et le bureau de bienfaisance.

Considérant enfin que la loi du 19 Juillet 1791 (v. s.) layse aux Administrations Municipales et centrales à prononcer sur ces objets.

Le commissaire du Directoire Exécutif entendu :

L'Administration arrête :

Qu'il est permis au citoyen Pierre Heylaerts pétitionnaire d'exécuter le plan qu'il nous a représenté portant à quarante pieds de large et à dix pieds sur l'avant de la maison sans toutes fois nuire à la voy publique.

Que le présent arrêté sera envoyé à l'Administration centrale pour le confirmer si elle le juge convenable.

Qu'Extrait du présent sera provisoirement délivré au peticionnaire.

Fait en séance à la maison commune de Turnhout ce vingt-neuf Pluviose an septième.

Procès-verbal de la fête de la Souveraineté du Peuple, célébrée à Turnhout le 30 Ventose an 7. *20 vents 1799*

Le 29 à six heures du soir la fête fut annoncée par dix huit coups de canon.

Le 30 à sept heures du matin une salve d'artillerie avertis les vrais amis de la République qu'il vont entrer dans l'exercice de leurs droits, celui de la Souveraineté.

A dix heures, le tribunal correctionnel et tous les autres fonctionnaires publics se rendent à la maison commune, d'où l'on se transporte chez le général.

A dix heures et demi une compagnie des grenadiers précédent et suivent tous les corps constitués réunis et en costume, on se rend en grand cortège au temple de la loy.

Au centre du cortège, quatre jeunes citoyennes habillées en blanc, ornées des couleurs tricolores portent les tables de la constitution de l'an 3.

Arrivé au temple de la Loy, une nouvelle salve d'artillerie fait connaître au peuple la joie dont tout bon Républicain doit se sentir pénétrer pendant une fête aussi auguste.

Chacun ayant pris place selon le rang qui lui est indiqué, le Président de l'Administration Municipale fait lecture de la proclamation du Directoire Exécutif du 23 Pluviose relatif aux élections.

Le commissaire du Directoire exécutif près l'administration municipale, ainsi que le commissaire près le tribunal correctionnel prononcent chacun un dis-

cours relative à la solennité, chacun de ces discours est suivi des cris de : Vive la République. La constitution de l'an 3.

Un Mariage succède à cet enthousiasme Républicain, les époux sont unis par le Président de l'Administration municipale conformément à la loi du 13 Fructidor an 6.

Le cortège reprend la route de la maison commune dans le même ordre, il est salvé par une nouvelle salve d'Artillerie.

Arrivé sur la place, le général Barbou fait exécuter à la cavalerie et à l'infanterie quelques évolution militaires ; il les fait former en Bataillon carré ; puis il prononce à la troupe un discours relatif à la fête.

Les troupes font une nouvelle évolution, l'arbre de la Liberté est levé par les mains du Président, des Administrateurs Municipaux, et de toutes les autorités constituées, qui s'empressent d'exalter ce signe de notre Liberté.

La joie qu'inspire les cris, mille et mille fois répétés : Vive la République, La Liberté, Le peuple souverain, La constitution de l'an trois, semble encore s'accroître par des décharges nombreuses d'Artillerie.

Le général après avoir fait faire quelques évolutions à la troupe la fait défiler devant la Maison commune.

A sept heures du soir une nouvelle salve d'artillerie se fait entendre et termine ainsi le plus auguste jour de la République.

Turnhout, ce trente Ventose an sept de la République Française une et indivisible.

Séance du 15 Praireal an 7.

L'Administration Municipale de la commune et canton de Turnhout.

Vu la loi du 22 Floreal relative à l'assassinat des Ministres Français au congrès de Rastad.

Vu la lettre du Ministre de la Justice en date du 2 Praireal an sept.

Vu l'arrêté de l'Administration centrale relative au même objet.

Considérant qu'on ne peut trop punir un monstre, qui au mépris de tous les traités, fait poignarder les envoyés de la République au congrès de Rastad, pour y traiter de la paix.

Considérant qu'on doit vouer au mépris et à l'exécution de tous les peuples et de la postérité un crime aussi atroce que celui dont le perfide tiran de Vienne, vient de se rendre coupable.

Considérant que tous bon Français doit avoir l'âme remplie du désir de venger les malheureuses victimes tombées sous les fer de François Deux, l'assassin.

Le commissaire du Directoire entendu :

L'Administration arrête :

Qu'il sera dressé au temple de la Loi, un monument funèbre, que sur l'un des cotés portera que le 9 Floréal de l'an sept, à neuf heures du soir, le gouvernement Autrichien a fait assassiner par ses troupes, les Ministres de la République Française Bonnier, Roberjot, et Jean de Bry, chargés par le Directoire Exécutif, de négocier la paix au congrès de Rastadt.

Sur une autre face : A la mémoire des Ministres de paix, envoyés par le Directoire Exécutif de France, au congrès de Rastadt, et assassinés le 9 Floréal an sept, d'après les ordres et par les soldats du Gouvernement Autrichien.

Que conformément aux dispositions de l'article 4 et 5, il sera dressé une liste des conscrits de ce canton qui se sont rendus au poste d'honneur, que cette liste sera publiée et affichée honorablement au lieu le plus apparent du temple.

Que ce nom des conscrits non partis seront honteusement désignés et affichés au temple décadaire.

Que tous les fonctionnaires publics de cette commune seront invités de se rendre à la maison commune dans la plus grande tenue, pour se joindre au cortège qui doit se rendre au temple de la Loi.

Que les amis de la République, existant dans ce canton, seront invités de se joindre aux fonctionnaires publics pour prendre part à la douleur que doit inspirer l'atrocité du forfait commis par François Deux.

Que le commandant de la force armée sera invité de faire embellir cette fête par la troupe qu'il commande, et de lui faire exécuter des évolutions relatives à la fête que l'on célèbre.

Turnhout ce quinze Praireal an sept de la République Française une et indivisible.

LIBERTÉ

ÉGALITÉ

Département des Deux Nèthes. **RÉPUBLIQUE FRANÇAISE** Municipalité de Turnhout.

Procès-verbal de la fête de la vengeance célébrée
à Turnhout le 20 Praireal an sept. 9 Juni 1799

A dix heures, on dépose sur la place vis-à-vis de la maison commune, un tombeau surmonté d'une pyramide à l'antique, le tout peint en marbre. Sur un côté du tombeau on lisait :

Le 9 Floréal de l'an sept à neuf heures du soir, le Gouvernement Autrichien a fait assassiner par ses troupes, les Ministres de la République Française, Bonnier, Roberjot, et Jean de Bry, chargés par le Directoire Exécutif de négocier la paix au congrès de Rastadt.

Sur un autre face : A la mémoire de Ministres de paix, envoyés par le Directoire Exécutif de France, au congrès de Rastadt, et assassiné le 9 Floréal an sept, d'après les ordres et par les soldats de la maison d'Autriche.

La pyramide est couvert des branches de cypres et d'oliviers rompus et sanglants, elle est couronné par une urne sépulchrane d'où pendent quatre grand crêpes.

A dix heures et demi, le commandant de la force armée fait exécuter autour du catafalque quelques évolutions relative à la fête.

A onze heures les Autorités constitués réunis à la maison commune, se rendent en cortège au temple décadaire, consacrée à la célébration des fêtes nationales dans l'ordre suivant.

Le commissaire de police à cheval; portant une pique à laquelle est attaché une inscription, portant honneur aux citoyens Roberjot, Bonnier et Jean De Bry; mort aux tirans et à leurs esclaves; sur le revers : Le capitaine Fontena avec les satillites de la maison d'Autriche, a masqué nos ministres de paix envoyés à Rastadt, le neuf Floréal an sept. Vengeance, Vengeance.

LA GENDARMERIE NATIONALE.

Deux tambours dont les caisses et les sabres sont revêtus de crêpe.

Le catafalque porté par quatre hommes vêtus de noir, accompagné de quatre jeunes citoyennes vêtus de blanc, ornées des couleurs trico-

lores, voilées de noir, soutenant les quatre crêpes qui tombent de l'urne qui couronne la pyramide.

La troupe formant deux haies, marchant l'arme sous le bras gauche, leurs armes revêtus de crêpe, le drapeau au centre, aussi revêtu de crêpe.

Les Douanes nationales.

Les Domaines nationaux.

Le garde général des forêts.

Le juge de paix, sans ses assesseurs, ces derniers ne s'étant point encore présentés aux fêtes nationales.

Le tribunal correctionnel et ses huissiers.

L'administration Municipale et ses employés, tous en grand costume et revêtu de crêpe.

La marche est fermée par un peloton d'infanterie.

Arrivé au temple de la Loi, on dépose le catafalque sur une estrade disposée à cet effet.

Les autorités constitués dans un morne silence, celui de la douleur dont leurs âmes étaient pénétrés, se placent chacun dans le rang qui leur a été désigné et suivent l'ordre de leurs fonctions.

Le secrétaire monte à la tribune et y fait lecture des lois, arrêtés relatives à la fête, proclame les noms des conscrits qui se sont rendus au poste de l'honneur, et de ceux qui se sont soustraits honteusement au vœu de la loi. La première est affichée avec honneur au lieu le plus apparent du temple ; l'autre est affichée de même à la porte du temple, comme indigne de figurer dans l'enceinte où les bons citoyens seuls doivent être admis.

Le commissaire du Directoire près de l'administration municipale prononce un discours dans laquelle il développe l'atrocité du forfait d'un cour assassiné, les voutes du temple retentissent de cris, de : Vive la République, vengeance contre la maison d'Autriche.

Le commissaire du Directoire près le tribunal correctionnel succède au premier, son discours est accueilli de même.

Le citoyen Renard, Receveur de l'Enregistrement, fait lecture d'une ode composée par le citoyen Arbeltier, professeur des belles lettres à Anvers. La fin de cette pièce de poésie excite plus que jamais les cris de vengeance, la troupe à peine peut contenir son indignation ; les fonctionnaires publics dans l'excès de douleur dont ils sont pénétrés, peuvent à peine prononcer le mot de Vengeance, dont leurs cœurs sont pleins : Ensuite le Président de l'Administration municipale, prend la parole et dit :

Le peuple Français devoue le tiran de l'Autriche aux furies ; il

denonce ses forfaits au monde indigné ; il en appelle à tout le peuple, à ses fidèles alliées, à son propre courage, il charge les Républicains de sa Vengeance : Guerre à l'Autriche ! Vengeance, Vengeance, Vengeance.

Le cortège reprend le chemin de la maison commune dans le même ordre ; le commandant fait exécuter quelques évolutions militaires et renvoie la troupe.

Ainsi se termine cette fête funéraire.

Turnhout ce 20 Prairéal an sept de la République Française une et indivisible.

Séance du vingt cinq Messidor an sept.

L'Administration municipale du canton de Turnhout.

Vu le requisitoire du commissaire près d'elle, tendant à faire célébrer la commémoration du 14 Juillet 1789 (vieux style).

Vu la lettre du Ministre de l'Intérieur en date du 30 Prairéal dernier, adressé au commissaire, concernant la célébration de cette fête.

Considérant que les vrais Républicains doivent montrer dans cette fête les sentimens, qui les ont réunis en voyant les chaînes du peuple rompues.

Considérant que ce beau jour d'allégresse doit être célébré avec toute la pompe et magnificence puisqu'il rappelle les beaux jours de quatre vingt neuf.

L'Administration après avoir entendu le commissaire du Directoire Exécutif.

Arrête :

Que cette fête sera célébré dans cette commune avec toute la pompe que les localités permettent.

Que les autorités constitués et les fonctionnaires publics de ce canton seront invités pour assister à cette fête.

Arrête en outre que le commandant de la force armée sera invité avec sa troupe, qu'il commande, d'assister à cette cérémonie pour y donner toute la pompe et l'éclat qu'elle exige.

Fait à Turnhout en séance le 25 Messidor an sept de la République Française, une et indivisible.

Séance du 2 Thermidor an 7.

Les membres de l'administration municipale de la commune et canton de Turnhout.

Voulant satisfaire autant que besoin aux vœux de la loi relative à la gestion des corps administratifs et municipaux.

Considérant que les circonstances exigent impérieusement la réunion des membres de la municipalité pour délibérer sur différens objets d'urgence.

Considérant que les dangers imminents de la patrie excitent l'attention de tous les citoyens et doivent estimer plus particulièrement le zèle des fonctionnaires publics.

Considérant en outre qu'ils ne doivent cesser de donner l'exemple de dévouement le plus actif aux intérêts de la chose publique.

Considérant enfin qu'ils doivent par une conduite toujours active donner à leurs administrés une preuve toujours infatigable de leur zèle, à remplir leurs devoirs et à répondre à la confiance dont ils ont été honorés.

Le commissaire du Directoire Exécutif entendu :

Arrête :

Qu'à dater de ce jour et conformément à l'article 4 de la loi du 21 Fructidor an 3, le président de l'administration municipale convoquera trois fois par décade, et régulièrement scavoir, le primidi, le sextidi et nonidi de chaque décade une assemblée générale, à la quelle seront tenus de se rendre les membres de la dite administration.

Fait en séance le deux Thermidor an sept de la République Française, une et indivisible.

INHOUDSTAFEL

	BLADZ.
Titel I. Staat der bevolking	5
» II. Gemeente-bestuur	11
» III. Gemeente-inkomsten	14
» IV. Liefdadige gestichten	19
» V. Eeredienst	26
» VI. Openbaar onderwijs	28
» VII. Schoone kunsten, wetenschappen en letteren	32
» VIII. Gezondheidsdienst	35
» IX. Justitie, openbare veiligheid, gevangenis	37
» X. Militie	40
» XI. Openbare belastingen. — Jaar 1898	43
» XII. Openbare werken	47
» XIII. Landbouw	54
» XIV. Nijverheid.	58
Geschiedkundige bijdragen uit de Archieven van Turnhout	67

